
ANTEP SAVUNMASI BİBLİYOGRAFYASI**Halil İbrahim YAKAR*****Ali GEZGİNCİ******ÖZET**

30 Ekim 1918'de Mondros Mütarekesi imzalandıktan kısa bir süre sonra İtilaf Devletleri, Anadolu'da büyük bir işgal hareketine girişti. İstanbul'dan başlayan bu işgal hareketi adım adım Anadolu'nun tamamını sardı. Bu çerçevede emellerini gerçekleştirmek isteyen İngiltere, 17 Aralık 1918'te, Antep'i işgal etti. Yaklaşık bir yıl sonra ise İngiltere ile Fransa aralarında yaptıkları antlaşmalar çerçevesinde şehir Fransa'ya teslim edildi. Böylece Fransızların işgali altında Antep, hazırlıkları uzun zamandır yapılan, aylarca sürecektir olan direnişe başladı. Sadece üstün teknoloji ile donanmış Fransız kuvvetleri ile değil ciddi bir açlık ve cephane yetersizliği ile de mücadele etti. Tüm bu imkansızlıklara rağmen yaklaşık olarak 11 ay Fransız işgaline karşı direnen Antep halkı, 9 Şubat 1921'de dehşetli açlık ve iâşenin sağlanamamasından dolayı şehrin sukutu gerçekleşti. 21 Ekim 1921 tarihinde Fransızlarla yapılan Ankara Antlaşması neticesinde 25 Aralık 1921'de işgalden kurtularak tekrar bağımsızlığına kavuştu.

Millî Mücadele tarihinde önemli bir yere sahip olan Antep Savunması hakkında günümüze kadar birçok yayın yapıldı. Son yıllarda ise Antep Savunması üzerine yapılan ilmî araştırmaların sayısının artmaya başladığı görülmektedir. Araştırmaların artması ile konu çeşitliliği de arttı. Böylece ciddi bir külliyat oluştu. Bu noktadan hareketle, bu çalışmada, Antep Savunması'nın bibliyografyası oluşturulmaya çalışılmıştır. Çalışma neticesinde yapılacak olan çalışmaların tekrara düşmemesi için bir birikimi ortaya çıkarmak ve ulaşılan tablo neticesinde eksikliklere vurgu yapmak amaçlanmıştır. Bu bağlamda, bibliyografya oluşturulurken, bilimsel ve Gaziantep eksenli yayın yapan dergiler, gazeteler ve kitaplar taranarak çalışmalar tespit edilmeye gayret edilmiştir.

* Prof. Dr., Gaziantep Üniversitesi, Fen-Edebiyat Fakültesi, Türk Dili ve Edebiyat Bölümü, e-posta: halilibrahimyakar@gmail.com

** Yozgat Bozok Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yeniçağ Tarihi ABD, Yüksek Lisans Öğrencisi, e-posta:gezginciali@gmail.com, orcid.org/0000-0002-8961-2403

BIBLIOGHRAFY OF ANTEP DEFENSE

ABSTRACT

Shortly after the signing of the Armistice of Mudros on October 30, 1918, the Entente States launched a major invasion movement in Anatolia. This occupation movement, which started from Istanbul, gradually engulfed the whole of Anatolia. In this context, England, who wanted to realize its ambitions, occupied Antep on 17 December 1918. About a year later, the city was handed over to France within the framework of the agreements between England and France. Thus, under the occupation of the French, Antep began the long-prepared resistance that would last for months. He fought not only with the French forces equipped with superior technology, but also with a serious hunger and shortage of ammunition. Despite all these impossibilities, the people of Antep, who resisted the French occupation for about 11 months, fell silent on February 9, 1921, due to the terrible hunger and lack of food. As a result of the Ankara Treaty signed with the French on October 21, 1921, it got rid of the occupation on December 25, 1921 and regained its independence.

Many publications have been made about the Antep Defense, which has an important place in the history of the National Struggle. In recent years, it is seen that the number of scientific researches on Antep Defense has started to increase. With the increase in research, the diversity of topics has also increased. Thus, a serious corpus was formed. From this point of view, in this study, the bibliography of Antep Defense has been tried to be created. It is aimed to reveal a background in order not to repeat the studies to be done as a result of the study and to emphasize the deficiencies as a result of the table reached. In this context, while creating the bibliography, scientific and Gaziantep-axised journals, newspapers and books were scanned and studies were tried to be determined.

Genel Hatlarıyla Antep Savunması

Antep Savunması, Millî Mücadele tarihinde önemli bir yere sahiptir. Antep ilk olarak İngilizler ve akabinde Fransızlar tarafından işgal edilmiştir. Bu işgallere karşı ise Antep halkı; Kuvâ-yı Milliye etrafında önce Cemiyet-i İslamiye ve ardından Müdafaa-i Hukuk Cemiyeti'ni kurarak teşkilatlanmıştır. Anadolu'da gerçekleşen işgaller içerisinde işgal kuvvetleri, Antep'e coğrafi-stratejik konumundan ötürü özel bir önem vermişlerdir. Millî kuvvetler, şehre verilen

ehemmiyetin farkında olarak sadece şehir nispetinde değil bölge direnişi olarak işgallere direnmişlerdir.

Osmanlı Devleti'nin I. Dünya Savaşı'nda yenik sayılması sonucu, 30 Ekim 1918'de Mondros Mütarekesi imzalanmıştır. Mütareke çerçevesinde İtilaf Devletleri, kendi aralarında Anadolu'yu taksim ederek işgal hareketlerine başlamışlardır. Osmanlı'nın Güney Cephesi'nde bulunan Antep; Suriye bölgesine olan hâkim konumu ve stratejik öneminden ötürü İtilaf Devletleri'nin elde etmek istediği bir şehir hüviyetinde olmuştur. Bu emelleri doğrultusunda İngilizler Mondros Mütarekesi'nin 7. maddesine dayanarak 17 Aralık 1918'de kışı geçirmek ve hayvanlarını otlatmak üzere şehre geldiklerini beyan etmişler (Eyüb Sabri, 1338, s. 3) fakat 15 Ocak 1919'da şehrin merkez ile bağlantısını keserek resmen işgal etmişlerdir.

İngilizlerle Fransızlar arasında vuku bulan Suriye İtilafnamesi sonucu, İngilizler 25 Ekim 1919 tarihinde, Antep'i Fransızlara bırakmışlardır. 29 Ekim 1919'da Fransız birlikleri, aralarında bir Ermeni bölüğünün de bulunduğu, iki bölük süvari halinde "*Kadın erkek binlerce Ermeni çiçekler, çılgın sevinç gösterileri...*" (Ünler, 1969, s. 24) ile karşılanarak şehre girmişlerdir. Fransız işgal kuvvetlerinin şehre girmesinden cesaret bulan Ermeniler, taşkınlıklar yapmaya başlamışlardır. Fransızlar 5 Kasım 1919'da işgallerini resmen duyurmuşlardır (Pamuk, 2009, s. 101). Bunun üzerine Mustafa Kemal Paşa, Antep ve çevresinin işgalini dünya kamuoyu nezdinde protesto edilmesini istemiştir. 23 Kasım 1919'da şehirde geniş katılımlı bir miting tertip edilerek işgalin kabul edilmediği dile getirilmiştir (Pamuk, 2009, s. 120).

Bu gelişmeler ile birlikte Antep'te olaylar birbiri ardına gelişmeye başlamış ve Türkler sindirilmeye çalışılmıştır. 21 Ocak 1921'de, direnişin ilk kıvılcımı olarak tabir edilen, Şehit Kamil olayı gerçekleşmiştir. Direnişi tetikleyen ve Antep'li Türkleri kenetleyen bir diğer olay da Şahin Bey'in şehit edilmesi olmuştur. Kilis-Antep yolunu tutan Kilis yolu Kuvâ-yı Milliye Komutanı Şahin Bey, Fransızlar tarafından bu yolu açmak için 26 Mart 1920'de hareket eden büyük bir kuvvete karşı Kilis yolu üzerinde bulunan Elmalı köprüsünde mevzi almıştı. Bu şekilde kendi kuvvetlerinden daha büyük bir kuvvete direnmiş ve nihayetinde Şahin Bey, 28 Mart 1920'de Fransızlar tarafından şehit edilmiştir (Yetkin, 1970, s. 79). Bahsedilen olayların yankıları şehir içinde kendisini iyiden iyiye hissettirmeye başlamış ve 1 Nisan 1920'de savaşın şehir içine taşınmasına neden olmuştur.

Müdafaa-i Hukuk Cemiyeti etrafında teşkilatlanan Antep'teki millî kuvvetler, kısıtlı imkânlarla savunma yapmakta idi. Fransızların dönemin teknolojisi ile donanmış olan tam teçhizatlı kuvvetlerine karşı millî kuvvetlerin çok yetersiz teçhizata sahip olduğu

bilinmektedir. Diğer yandan savunma süresince Antep Türklerinin mücadele ettiği unsur da “açlık” idi. Bu şartlar altında mücadele eden Antep millî kuvvetleri, 11 Ağustos 1920’de, Fransızların şehri baştan başa kuşatmasına karşı ciddi bir biçimde direnmiştir. İlk kuşatma girişimlerinden sonuç alamayan Fransızlar, kuvvetlerini ikmal ederek, 21 Kasım 1920’de ikinci kuşatmaya başlamıştır. Kuşatma müddetince Antep, günlerce sürecek olan Fransız bombardımanına maruz kalmış ve şehirde bulunan yapıların tamamına yakını zarar görmüştür.

Fransız kuşatması altındaki Antep millî kuvvetleri, 6-7 Şubat 1921 gecesi, bir “huruç harekâtı” gerçekleştirerek şehir dışına çıkmaya karar vermişlerdir. Harekâtın ilk aşaması başarılı olmuş ancak Fransız kuvvetlerinin yolu tekrar kapatmaları üzerine ikinci harekât neticesinde şehir dışına çıkmayı başaramamışlardır. Antep’in kısıtlı imkanlarla düşmanın yanı sıra cephanesizliğe ve açlığa karşı gösterdiği direniş takdirle takip edilmiştir. Bu takdirin sonucu olarak, savunma hala devam ederken, Büyük Millet Meclisi’nin 6 Şubat 1921’de aldığı bir kararla Antep’e “Gazi” unvanı verilmiştir. Antep halkı, yaklaşık olarak 11 ay Fransız işgaline karşı direnmiştir. 9 Şubat 1921’de dehşetli açlık ve iaşenin sağlanamamasından dolayı şehrin sukutu gerçekleşmiştir. 21 Ekim 1921 tarihinde Fransızlarla yapılan Ankara Antlaşması neticesinde Gaziantep, 25 Aralık 1921’de işgalden kurtularak tekrar bağımsızlığına kavuşmuştur.

Antep Savunması Bibliyografyası

İlmî çalışmalarda, bir başvuru kaynağı olarak, bibliyografyaların önemli bir yeri vardır. Bibliyografyalar, belirlenen konu hakkında daha önce yayınlanmış arşiv malzemelerinin, kitap ve makalelerin -konunun içeriğine göre takip edilecek üslup ile- listesinin oluşturulması ile meydana gelmektedir. Türkiye’de kurumların ve şahısların hazırladıkları genel ve spesifik olmak üzere birçok bibliyografya mevcuttur. Bu açıdan, yapıları itibarıyla, ilgili alandaki birikimin tezahürü olan bibliyografya çalışmaları, araştırmacılara büyük kolaylık sağlarlar. Araştırmacı, üzerinde çalıştığı konu hakkında daha önce yapılmış çalışmalara pratik yoldan ulaşma şansını yakalar.

Kılavuz niteliği taşıyan bibliyografyalar, özellikle de, tarih çalışmalarında tamamlayıcı bir unsurdurlar. Bibliyografya, bu vasfıyla uzun zamandır yardımına başvurulmuş bir ilim dalı olmuştur. Oluşturulduğu döneme kadar mevcut olan birikimi ortaya koyarak, ilgili alandaki eksiklikleri, yanlışlıkları ve boşlukları su yüzüne çıkarır. İlmî çalışmalara ivme kazandırarak ilerlemesine doğrudan etki sağlar. Böylece araştırmacıya zaman kazandırır ve konu üzerinde detaylı araştırma yapma imkânı verir. Netice itibarıyla bibliyografyalara bahsedilen vasıfları

açısından araştırmacıların sürekli olarak başvurması gerektiği aşıkârdır. Bu düşüncelerden yola çıkarak, son yıllarda, ilmî araştırmalarda ciddi ilgi gören Antep Savunması'nın bibliyografyasını hazırlamaya karar verdik. Bu sebeple de, ilerleyen çalışmaların tekrara düşmemesi açısından Antep Savunması'nın kaynakları ile üzerine yapılan çalışmaların tespit edilmesinin ihtiyaç olduğu kendiliğinden ortaya çıkmaktadır.

Antep Savunması ile ilgili doğrudan olmasa da Gaziantep şehir tarihine dair yapılan bibliyografyalarda savunmaya dair yapılan çalışmaların da yer aldığı görülmektedir. Gaziantep'e dair tespit edebildiğimiz ilk bibliyografya çalışması "*Gaziantep Bibliyografyası (1790-1928)*" başlığı altında *Semiha Zehra Severoğlu* tarafından gerçekleştirilmiştir. Yüksek lisans tezi olarak meydana getirilen bu çalışma, Gaziantep ile ilgili 1790-1928 yılları aralığına ait Osmanlı arşiv belgeleri ve devlet salnâmelerinin açıklanmalı bibliyografyasını içermektedir. İlgili tarih aralığı Antep Savunması'nın gerçekleştiği dönemi de kapsadığından olaya ait arşiv belgeleri bibliyografya içerisine dahil edilmiştir. Bu açıdan başvuru kaynağı özelliği taşıyan ilgili bibliyografya ile Osmanlı arşivinde Antep Savunması'na ait belge ve bilgilerin hangi düzeyde olduğu anlaşılmaktadır (Severoğlu, 2004). Gaziantep şehri çalışmalarına dair bir diğer bibliyografya *Şeref Yaldırak* tarafından oluşturulan "*Gaziantep Kaynakçasına Giriş*" başlıklı çalışmadır. Alanında bir giriş çalışması amacıyla oluşturulduğundan bu bibliyografyada Gaziantep hakkında yapılmış olan tüm yayımlar bir araya getirilmiştir. Böylece bu çalışma -yayımlandığı 2005 yılına kadar olan- Antep Savunması'na dair yayınların, eksikleri olmakla birlikte, bütün olarak görülmesini mümkün kılmıştır (Yaldırak, 2005).

Bu çalışmalara ek olarak, bibliyografya özelliği taşımasa da; Gaziantep tarihi üzerinde önemli çalışmaları bulunan mahallî araştırmacı *Hulusi Yetkin*, 1963 yılında, o zamana kadar Antep Savunması hakkında yapılan tüm yayınları "*Gaziantep savunmasından bahseden yayınlar*" adlı makalesinde tartışmıştır. Yetkin, yazısında Antep Savunması üzerine yapılan çalışmaların yetersizliğinden řu şekilde hayıflanmaktadır: "*Gaziantep savaşlarını aradan kırk iki yıl geçmesine rağmen sosyal ilimler ölçüsünden, araştırmalara dayanarak inceleyen bir eser yayınlanmış değildir*". (Yetkin, 1963, s. 3-4) Makalenin yazıldığı dönemdeki çalışmalara nicelik ve nitelik yönlerinden bakıldığında, gerçekten de, yetersiz olduğu görülmektedir. Fakat, Türkiye'de akademik tarihyazımının tam da o tarihlerde gelişme gösterdiği düşünülduğünde, bakış açımızı, bu hususu göz önüne alarak düzenlememiz gerektiği ortadadır.

Antep Savunması hakkında günümüze kadar farklı türlerde olmak üzere birçok yayın yapılmıştır. Vuku bulan olayın ehemmiyeti ölçüsünde ciddi bir külliyatın oluştuğu görülmektedir. Her konuda olduğu gibi, elbette, Antep Savunması üzerine yapılan çalışmalarda da eksiklikler ve tamamlanması gereken kısımlar mevcuttur. Bahsi geçen kısımların tamamlanması için bugüne kadar yapılmış olan bibliyografya ile oluşan tablo gün yüzüne çıkarılmalı ve tablonun eksik kalan yanları görülmelidir. Bunun sonucunda ise araştırmacılar, Antep Savunması üzerinde durulmayan kısımlarına yoğunlaşma fırsatı bulacaklardır.

Antep'in 25 Aralık 1921 tarihinde bağımsızlığına kavuşmasına paralel olarak Antep Savunması çalışmalarının başladığı görülmektedir. Savunmanın kaynaklarını belgelere dayanan birinci el kaynaklar ve savaşa bizzat iştirak etmiş olan Türk, Fransız, Ermeni ve Amerikalı asker ve siviller tarafından kaleme alınan hatıra metinlerinin oluşturduğu görülmektedir. Savunmanın birinci el kaynakları arasında bugüne kadar yayınlanan çalışmalar olduğu gibi, hakkında bilgi sahibi olunmasına rağmen hala ulaşılamayan eserler¹ de mevcuttur (Yakar, 2015, s. 15). Birinci el kaynaklar ve hatırat dışında da bilimsel ve amatör olmak üzere birçok yayın yapılmıştır. Bununla birlikte, savunma üzerine ciddi miktarda edebî eserin verilmiş olduğu da görülmektedir.

Bu çalışma, Antep Savunması ile ilgili Türkçe kaleme alınmış bibliyografyayı tespit etmeyi amaçlamaktadır. Daha önce de bahsettiğimiz üzere çalışma neticesinde bir birikimi ortaya çıkarmak ve ulaşılan tablo neticesinde eksikliklere vurgu yapmak amaçlanmıştır. Bibliyografyaya Antep Savunması hakkında Türkçe yazılmış, Türkçeye tercüme edilmiş metinler dahil edilmiştir. Tercüme edilmiş metinlerin asıl nüshalarının da künyesi eklenmiştir. Açıklama gerektiren çalışmaların dipnot kısmında kitap/makale/hatırat ile ilgili bilgi verilmiştir. Bibliyografya oluşturma sürecinde dergiler, gazeteler ve kitaplar taranmış olup yayın faaliyetleri ise yazarların soy ismine göre alfabetik olarak düzenlenmiştir.

Bibliyografya, muhtevalarına nazaran, beş başlık altında tasnif edilmiştir: “Hatıra Metinleri”, “Kitap”, “Makale”, “Şiir” ve “Tiyatro”. İlk başlık olan “Hatıra Metinleri” kısmında Antep Savunması'na ilişkin kitap, makale ve sözlü tarih çalışması formatındaki hatıra metinleri bir araya getirilmiştir. Antep Savunması, Millî Mücadele içerisinde iştirak edenleri tarafından - tespit edebildiğimiz kadarıyla- yayımlanmış geniş bir hatıra varlığına sahiptir. Daha önce de

¹ Burada Antep Savunması'nda Heyet-i Merkeziye tarafından kayıtları tutulan ve elimizde mevcut olan *Hastane, İaşe Satın Alma, Askeri İaşe, Muhabere, Askeri Zayıat* defterleri dışında bahsi geçen fakat henüz ulaşılamayan *İane* ve *Tabur* defterlerinden bahsedilmektedir.

bahsedildiği üzere, savunmada rol oynayan tüm taraflar hatıralarını yayımlama gereği hissetmişlerdir. Hatıra metinlerinin tarih çalışmalarında birincil kaynak olarak kullanıldıkları göz önüne alındığında önemi kendiliğinden ortaya çıkmaktadır (Gezginci&Şahin, 2020, s. 201-202). Bu özelliğinden ve Antep Savunması'na ilişkin hacimli bir külliyat oluşturduklarından dolayı "hatıra metinleri"ni ayrı bir başlık altında değerlendirmenin araştırmacılar açısından daha faydalı olacağı kanaatine varılmıştır.

HATIRA METİNLERİ

Abadie, M. *Les Quatres Sieges D'aintab (1920-1921)*. Paris: Charles-Lavauzelle, 1922.²

----- . *Türk Verdün'ü Gaziyıntap -Ayıntabın Dört Muhasarası-*. Çev. Necmeddin. İstanbul: Matbaa-i Askeriye, 1339.

----- . *Türk Verdünü Gaziantep -Antep'in Dört Muhasarası-*. Çev. Necmeddin, Akt. Şakir Sabri Yener ve diğerleri. Gaziantep: Gaziantep Kültür Derneği Kitap ve Broşür Yayınları, 1959.

----- . *Gaziantep Fedailerini: Gazi Ayıntab'ın Dört Muhasarası*. İstanbul: Yeni İstanbul Kültür Yayınları, 1970.

Abadi. *Türk Verdün'ü Gaziantep -Antep'in Dört Muhasarası-*. Akt. Şakir Sabri Yener. Gaziantep: Gaziyurt Matbaası, 1999.

----- . *Antep ve Dört Kuşatma (1920-1921)*. Çev. Kaya Öztaş. İstanbul: YCM Mağazaları, 2012.

Ağcabay, Bülent. "Oğuz Göğüş'ten Kurtuluş Anıları". *Alleben Dergisi*, 15 (1997 Mayıs), 24-25.

² Eser, Fransız Kıtaları Komutanı Albay Maurice Abadie tarafından kaleme alınmıştır. *Les Quatres Sieges D'aintab (1920-1921)* adlı eser, Nisan 1921'de Halep'te yazılmış, kısa bir süre sonra 1922 yılında Paris'te yayımlanmıştır. Antep hakkında genel bilgileri kapsayan bir girişle başlayan eserin ilerleyen kısımlarında şehrin İngiltere ve Fransa tarafından işgali devrinde yaşanan olaylara yer verilmiştir. Abadie gözlemlerini, faaliyetlerini ve 1921 yılının Nisan ayına kadar yaşanan olayları gün gün kayda geçirmiştir. Bu bakımdan eser, günlük-anı mahiyetini taşımaktadır. Antep'te Fransız işgaline karşı olan direnişi anlatan ve buna paralel olarak görsel malzemeyle zenginleştirilen eser, kaynak niteliğinde olmasına rağmen olaylar Fransız işgal komutanının gözünden değerlendirildiği için dikkatle yaklaşılması gerekmektedir. Aynı zamanda Abadie'nin bu eseri, kısa bir sürede, Genelkurmay 10'uncu şubesinin isteğiyle 1923 yılında Kurmay Yüzbaşı Necmeddin tarafından *Türk Verdün'ü Gazi Ayntab* ismiyle Türkçeye çevrilmiştir.

Aksoy, Ömer Asım. “37 Yıl Sonra”. *Gaziantep Kültür Fikir ve Sanat Dergisi*, 2/14 (1958 Aralık), 9-10.

----- . “Gaziantep Mucizesi İle İlgili Anı Kıvrıntıları”. *Yöre Dergisi*, 1 (1990 Şubat), 8.

Aldoğan, Hüseyin. *Anularla Antep Savunması*. İstanbul: İstanbul Gaziantepçiler Derneği Yayınları, 2016.

Ali Nadi.³ “Mustafa Yavuz”. *Gaziantep Gazetesi*, 265 (25 Aralık 1933), 1, 3.

Andrea. *Fransızlara Nazaran Suriye ve Kilikya Muharebatı*. çev. Erkân-ı Harbiye Miralay Kadri. İstanbul: Matbaa-i Askeriye, 1341. ⁴

----- . *Fransızlara Nazaran Suriye ve Kilikya Muharebatı*. çev. Erkân-ı Harbiye Miralay Kadri. akt. Erdal Açıkşes. Elazığ: Fırat Üniversitesi Ortadoğu Araştırmaları Merkezi Yayınları, 2010.

Atatürk'ün Sırdaşı Kılıç Ali'nin Anıları. Der. Hulusi Turgut. İstanbul: İş Bankası Kültür Yayınları, 2005.⁵

Ateş, Özyay. “Antepli Bir Kadına Göre: Antep Harbi”, *Gaziantep Kültür Fikir ve Sanat Dergisi*, 5/50 (1962 Şubat), 21-22.

Ayhan. “Gaziantep Müdafaası Menkıbelerinden: Ağaçta Sallanan Bacak”. *Gaziantep Kültür Fikir ve Sanat Dergisi*, 4/40 (1961 Nisan), 13.

----- . “Gaziantep Müdafaası Menkıbelerinden: Ağaçta Sallanan Bacak”. *Yeni Gaziantep Gazetesi*, 186 (25 Birincikânun 1942), 2.

----- . “Kurtuluş Hatıraları”. *Gaziantep Gazetesi*, 29 (25 1. Kanun 1930), 3.

³ Antep Savunması üzerine birçok çalışmaları bulunan Ali Nadi Ünler'e ait bir yazıdır. Soyadı Kanunu'ndan önce yayımlandığı için Ali Nadi imzası taşımaktadır.

⁴ Eserin müellifi Albay Andrea, savunma döneminde Antep Mintika Kumandanı olarak görev yapmıştır. Görev sahası sadece Antep ile sınırlı değildir. Fransa adına Suriye ve içerisinde Antep'in de bulunduğu Anadolu'nun güney bölgesinin işgaline memur edilmiştir. Andrea, Antep'te iken gördüklerini, bir asker gözüyle, Fransız Harbiye Nezareti'nin Piyade Mecmuası'nda yayınlamıştır. Mecmuada yayınladığı hatıralarında Andrea, 25 Mart 1919 yılında Antep'e gelişinden 9 Şubat 1921 yılına kadar olan işgal ve savaş sürecinde yaşadıklarını, yaptıklarını ve gördüklerini kaydetmiştir. Bir Fransız işgal komutanının bu anıları kısa bir zaman içerisinde Türkiye'de Erkân-ı Harbiye'nin dikkatini çekmiş; bunun üzerine Miralay Kadri bu hatıratı Türkiye Türkçesi'ne çevirmiştir. Andrea'nın Türkçe'ye “*Fransızlara Nazaran Suriye ve Kilikya Muharebatı*” ismiyle çevrilen bu hatırat Antep Savunması ile ilgili yayınlanmış en erken tarihli hatıratlardan birisidir.

⁵ Eserin 80-117. sayfa aralığı Kılıç Ali Bey'in Antep Savunması'na ilişkin anılarını kapsamaktadır. Kılıç Ali, Yozgat'ta Çapanoğullarının isyan hazırlığının haber alınması üzerine, tümen komutanı yetkisiyle görevlendirilmiştir. Antep'te millî kuvvetlerin başında bulunan Kılıç Ali, bu görevlendirme üzerine, yerine yardımcısı Kilisli Arslan'ı bırakmıştır. Nitekim Kılıç Ali, Antep'te şehir içi savaşın başlamasına müteakiben 4 Nisan 1920'de direnişe iştirak etmiş ve 11 Mayıs 1920'ye kadar yani otuz dokuz gün Antep'teki görevini yerine getirmiştir.

Babayan, Der Nerses. *Günlüğümden Sayfalar*. çev. Ümit Kurt. İstanbul: Tarih Vakfı Yurt Yayınları, 2017.⁶

----- . *Pages From My Diary*. haz. Yervant Babayan. Los Angeles: Abril Printing, 2000.

Barlas, Mecit. “Antep Harbinden Hatıralar: Antep Harbi”. *Gaziantep’i Tanıtıyoruz Dergisi*, 2/11 (1966 Ocak), 24, 28.

----- . “Antep Harbinde Sıhhat Teşkilatımız”. *Gaziantep Kültür Fikir ve Sanat Dergisi*, 1/4 (1958), 5.

Barlas, Uğuroğlu. “Doktor Fahri Can’ın Gaziantep Savaşı Hatıraları”. *Gaziantep Kültür Fikir ve Sanat Dergisi*, 2/17 (1959 Mart), 6, 20.

Beydili, Hasan. “Bostancık Köyünde Düşman Askeri”. *Gaziantep Kültür Fikir ve Sanat Dergisi*, 3/27 (1960 Mart), 9-10.

Bıyıklıoğlu, Tefik. “Bir Kuva-yı Milliye Gazisinin Hatıralarından Gaziantep Mücadelesi”. *Kuvayı Milliye Dergisi*, 1/5 (Ağustos 1976), 7-12.

Doğanay, Bahri. “Gaziantep Savunmasında: Şehir Dışı Savaşlarından Anılar”. *Gaziantep Kültür Fikir ve Sanat Dergisi*, 8/92 (1965 Ağustos), 23-24.

----- . “Gaziantep Savunmasında: Şehir Dışı Savaşlarından Anılar”. *Gaziantep Kültür Fikir ve Sanat Dergisi*, 8/93 (1965 Eylül), 11-14.

Düşün, Ali. “Yaşayan Gazilerden Hatıralar: Çınarlı (Arıburnu) Kahramanı Kara Hüseyin Ağa”. *Yöre Dergisi*, 1 (1990), 12.

Dr. Mecit Barlas’ın Anıları.⁷ haz. Emre Barlas. İstanbul: Cinius Yayınları, 2010.

Efe, Aydın. “Antep Savunması: Bir Albayın Hatıratı”. *A.Ü. Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü Dergisi*, 53 (2015), 221-253.

Enç, Mitat. *Bitmeyen Gece*. İstanbul: Ötüken Yayınları, 1. Baskı, 1983.

----- . *Selâmlık Sohbetleri*. İstanbul: Ötüken Yayınları, 2007.

----- . *Uzun Çarşının Uluları*. İstanbul: İnkılap ve Aka Kitapevleri, 1. Baskı, 1977; Ankara:

⁶ Der Nerses Babayan (1887-1956), Antep’teki Ermeni cemaatinin önde gelen dinî önderlerindedir. Günlüklerini 1915 yılından itibaren tutmaya başlamış ve özellikle de Antep Savunması ile ilgili Ermenilerin faaliyetlerini kayıt altına almıştır. Türklere karşı Fransız-Ermeni tarafında yer alarak savaşın tüm aşamalarında yer almıştır. Bu açıdan Babayan’ın günlüğü dikkat çekici bilgiler içermektedir.

⁷ Dr. Mecit Barlas, Antep Savunması’nda sağlık hizmetleri noktasında önemli faaliyetlerde bulunmuş bir şahsiyettir. Mecit Barlas’ın anılarını kapsayan bu eserin 33-46. sayfa aralığında Antep Savunması’na dair yaşadıklarına, gözlemlerine ve faaliyetlerine yer verilmiştir. Anıların içeriğinde bazı maddi hatalar göze çarpmaktadır. Bu sebeple dikkatle okunması gerekmektedir.

Meteksan A. Ş., 1993; İstanbul: Ötüken Yayınları, 2005.

Erzin, Mustafa. “Muhsin Erzin’in Akbaba Savaşı Hatıraları”. *Gaziantep Kültür Fikir ve Sanat Dergisi*, 3/28 (1960 Nisan), 13-15.

Eyüb Sabri. *Bir Esirin Hâtıraları - Gaziyantâb’da İngiliz tecavüzünün başlangıcı ve Mısır’da Türk üserâsına zulüm ve işkenceler-*. Ankara: Ögüd Matbaası, 1338.⁸

----- . *Esaret Hatıraları, (Bir Esirin Hâtıraları, Gaziantep’te İngiliz Tecâvüzünün Başlangıcı ve Türk Üserâsına Zulüm ve İşkenceler)*. haz. Nejat Sefercioğlu. İstanbul: Tercüman 1001 Temel Eser, 1978.⁹

- . “Gaziantep Savaşı Hatıralarından”. *Gaziantep’i Tanıtıyoruz Dergisi*, 1/5 (1962 Eylül), 20.

- . “Gaziantep müdafaasının şanlı hatıraları”. *Son Posta Gazetesi*, 8 (25 Aralık 1936), 1.

Göğüş, M. “Büyük ölümlere, Gazi Erlere..”. *Gaziantep Gazetesi*, 324 (25 Birinci kânun 1934), 1, 3.

Göktürk, Halit. “Gaziantep Savunmasında: Halit Göktürk’ün Anıları”. *Gaziantep Kültür Fikir ve Sanat Dergisi*, 9/104 (1966 Ağustos), 5-6, 19-20.

Güçyetmez, Cemil. “Ali Nadi Ünler’in Hatıraları”. *Gaziantep Kültür Fikir ve Sanat Dergisi*, 3/28 (1960 Nisan), 15-23.

----- . “Ali Nadi Ünler’in Hatıraları”. *Gaziantep Kültür Fikir ve Sanat Dergisi*, 3/29 (1960 Mayıs), 11-16.

Güllü, Ramazan Erhan – Dağ, Murat. *Ayntab Amerikan Koleji ve Son Başkanın Hatıraları*. Ankara: Şehitkamil Belediyesi Kültür Yayınları, 2020. ¹⁰

⁸ İngilizler işgalinin başlangıcında Eyüb Sabri, Antep’te Defter-i Hâkânî memuru olarak görev yapmaktaydı. Eyüb Sabri, İngilizlerin ülke genelinde başlattıkları “Ermeni tehciri” suçlamaları çerçevesinde tutuklanarak, önce Halep’e ardından Mısır’a esarete gönderilmiştir. Hatıralarını kendisine İngilizler tarafından isnat edilen suçlarla hiçbir ilgisinin bulunmadığını beyan etmek için yazdığını söylemektedir. Antep’in İngiliz işgal dönemi hakkındaki en önemli kaynaklardan olan hatırat, Mısır’daki Türk ve Müslüman esirler hakkında çok canlı gözlemleri kapsamaktadır.

⁹ 1922 yılında Osmanlı Türkçesi ile yayınlanan Eyüb Sabri’nin Bir Esirin Hâtıraları başlıklı eserini Nejat Sefercioğlu sadeleştirerek 1978 yılında yeniden yayınlamıştır. Bu baskısında hatırat, *Yunan İllerinde Zavallı Esirlerimiz* adlı diğer bir eserle birleştirilmiştir. Aynı zamanda, asıl nüshasında müellifin kimliğine dair herhangi bir malumat olmamasına rağmen, Eyüb Sabri’nin soyadı *Akgöl* olarak verilmiştir. Fakat Eyüb Sabri Akgöl’ün hayatı incelendiğinde hatıratın içeriği ile uyumadığı ve kronolojik uyumsuzlukların olduğu anlaşılmaktadır.

¹⁰ Eser, Antep’te bulunan Merkezî Türkiye Koleji’nin (Ayntab Amerikan Koleji) son başkanı John Ernest Merrill’in hatıralarının İngilizceden Türkçeye çevirisini içermektedir. Uzun giriş kısmında Antep’te Amerikan Koleji’nin kuruluşu ve tarihi, misyonerlik faaliyetleri, John Ernest Merrill’in hayatı ile bunların Antep Savunması’ndaki faaliyetleri ele alınmaktadır. Merrill, hatıralarını Antep’te savaş henüz devam ederken Ekim 1920’de yayınlamıştır. Ermenileri haklı çıkarmaya yönelik bir üslubun kullanıldığı görülmektedir. Bu bakımdan

Merrill, John E. *Pen Pictures of the Siege of Aintab*. cilt. XXIII. Boston: Envelope Series, 1920.

Güvenç, Burhan Cahit. “Mahmut Kutsal’ın Antep Savaşı Anıları”. *Gaziantep Kültür Fikir ve Sanat Dergisi*, 9/97 (1966 Ocak), 18-19.

Güzelbey, Cemil Cahit. “Enver Koçak’a Ait Hatıralar”. *Gaziantep Kültür Fikir ve Sanat Dergisi*, 5/60 (1962 Aralık), 15-17.

----- “Gaziantep’in İşgal Günlerinden Hatıralar: Bedevi Arapların Marifetleri”. *Gaziantep Kültür Fikir ve Sanat Dergisi*, 4/47 (1961 Kasım), 23-24.

----- “İşgal Günlerinden Hatıralar: Kırmızı Fethanda Uçan Beyaz Güvercin”. *Gaziantep Kültür Fikir ve Sanat Dergisi*, 5/60 (1962 Aralık) 5-6.

Haskatar, Zeliha Kıratlı. “Silah Yapım Ustası ve Mücahit; Babam Reşit Kıratlı ve aile hatıraları”. *Gaziantep Tarih Kültür Dergisi*, 12 (2008 Ocak-Şubat), 14-17.

İnan, Mediha. “Antep Harbi Hatıralarım”. *Gaziantep Kültür Fikir ve Sanat Dergisi*, 4/48 (1961 Aralık), 9-10.

Köksoy, Ejder. “Sani Öğücü’nin Antep Savaşı Hatıraları”. *Gaziantep Kültür Fikir ve Sanat Dergisi*, 3/27 (1960 Mart), 23.

Kutluğ, Yasin. “Antep Harbi Hatıralarım”. *Gaziantep Kültür Fikir ve Sanat Dergisi*, 4/48 (1961), 9-10.

----- “Gaziantep Savaşının Bilinmeyen Yönleri”. *Gaziantep’i Tanıtıyoruz Dergisi*, 1/1 (1962 Mayıs), 10-11.

----- “Gaziantep Savaşının Bilinmeyen Yönleri”. *Gaziantep’i Tanıtıyoruz Dergisi*, 1/2 (1962 Haziran), 13-14.

----- “Gaziantep Savaşının Bilinmeyen Yönleri”. *Gaziantep’i Tanıtıyoruz Dergisi*, 1/3 (1962 Temmuz), 19-20.

----- “Gaziantep Savaşının Bilinmeyen Yönleri”. *Gaziantep’i Tanıtıyoruz Dergisi*, 1/4 (1962 Ağustos), 20-21.

----- “Gaziantep Savaşının Bilinmeyen Yönleri”. *Gaziantep’i Tanıtıyoruz Dergisi*, 1/5 (1962 Eylül), 9-10.

- . “İstiklâl savaşındandır hatıralar - 2”. *Başpınar Dergisi*, 25 (Mart 1941), 12-13.
- . “İstiklâl savaşındandır hatıralar - 3”. *Başpınar Dergisi*, 26 (Nisan 1941), 8-10.
- . “İstiklâl savaşındandır hatıralar”. *Başpınar Dergisi*, 24 (Şubat 1941). 6-9.
- . “İstiklâl savaşındandır hatıralar”. *Başpınar Dergisi*, 28 (Haziran 1941), 9-10.
- . “Millî mücadeleye tekaddüm eden günlerde Antepten Hatıralar”. *Başpınar Dergisi*, 16-17 (Temmuz 1940), 11-12.
- . “Millî mücadeleye tekaddüm eden günlerde Antepten Hatıralar - II”. *Başpınar Dergisi*, 18 (Ağustos 1940), 9-10.
- Küçük, Sebahattin. “Ayntâb - Anteb Müdafaasından Hatıralar”. *Yöre Dergisi*, 5 (1991 Şubat), 19.
- Lohânizâde Mustafa Nureddin. *Hubb-i İstiklâlin Abidesi: Gaziyantâb Müdafaası*. İstanbul: Matbaa-ı Milli, 1924.¹¹
- Lohanlızade, Mustafa Nureddin. *İstiklâl Sevgisinin Abidesi: Gaziantep Müdafaası*. haz. Mehmet Sağlam. Gaziantep: Gaziantep Kültür Derneği Kitap ve Broşür Yayınları, Sayı: 61, 1974.
- Lohânizade M. Nurettin. *Gaziantep Savunması*. akt. Mehmet Ali Akidil. İstanbul: Kastaş Yayınevi, 1989.¹²
- Lohanizade Mustafa Nurettin. *Bağımsızlık Sevgisinin Sembolü: Gaziantep Savunması*. sad. Cumhuriyet Yıldız. Ankara: Şehitkamil Belediyesi Kültür Yayınları: 23, 2020.
- Lohânizâde Mustafa Nureddin. *İstiklâl Sevgisinin Âbidesi: Gâzi’ayıntâb Müdâfaası*. haz.

¹¹ Antep Savunması’na dair Türkçe yazılan ilk kapsamlı hatıratır. Hatıratın müellifi Lohânizâde Mustafa Nureddin, savunma esnasında gerek cepheye gerekse de cephe gerisinde önemli faaliyetlerde bulunmuş bir şahsiyettir. Antep Savunması’nda Yıldırım Taburu 4. Bölük Kumandanı ve savunmanın sonlarına doğru kurulan Antep İmalat-ı Harbiye Fabrikası’nın müdürü olarak vazife yapmıştır. Lohânizâde hatıratını, Antep’in bağımsızlığa kavuşmasından kısa bir süre sonra, 1924 yılında İstanbul’da yayınlamıştır. Edebi öğeleri de barındıran hatırat içerisinde zengin görsel malzeme, birinci el belgeler ve şahitlikler bulunmaktadır. Lohânizâde Mustafa Nureddin hayatı ve Antep Savunması’ndaki faaliyetleri ile hatırat hakkında daha detaylı bilgi için bkz. Ali Gezginci - Ahmet Şahin, “Antep Savunması’nda Lohânizâde Mustafa Nureddin’in Faaliyetleri ve ‘Hubb-i İstiklâlin Âbidesi: Gaziyantâb Müdafaası’ Adlı Eseri Üzerine Bir Değerlendirme”, *Millî Mücadelede Cephe Gerisi ve İstiklâl Yolu Gençlik Sempozyumu Bildirileri*, ed. Yunus Emre Çakır - Gözde Kalaycı (Çankırı: Kayıkçı Matbaacılık, 2020), 199-229; Lohânizâde Mustafa Nureddin, *İstiklâl Sevgisinin Abidesi: Gâzi’ayıntâb Müdâfaası*, haz. Zeynel Özlü, (Ankara: Şehitkamil Belediyesi Kültür Yayınları: 21, 2020), 849-879.

¹² Bu baskıda Lohânizâde Mustafa Nureddin’in eseri Mehmet Ali Akidil tarafından sadeleştirilerek yayınlanmıştır. Fakat Akidil, eserin asıl nüshasına riayet etmeyerek, bazı bölümleri eserden çıkarmıştır. Bu bakımdan dikkatle kullanılması gereken bir baskıdır. Daha detaylı bilgi için bkz. Gezginci - Şahin, “Antep Savunması’nda Lohânizâde Mustafa Nureddin”, 221.

Zeynel Özlü. Ankara: Şehitkamil Belediyesi Kültür Yayınları: 21, 2020.¹³

Mamalıoğlu, Abdülkadir. “Gaziantep Savaşında Babamın Hatıraları”. *Gaziantep Kültür Fikir ve Sanat Dergisi*, 2/20 (1959 Haziran), 9-10.

Mehmet Selâhattin Adil. *Hayat Mücadeleleri Selâhattin Adil Paşa'nın Hatıraları*. haz. Enver Koray. İstanbul: Zafer Matbaası, 1982.

Selâhattin Âdil. “Gaziantep Savaşından Bir Gün ve Bir Belge”. *Sabah Gazetesi*, 583 (25 Aralık 1963), 2-4.

Özbilge, Adil. “Karaca Kiya'nın Gaziantep Savaşı Hatıraları”. *Gaziantep Kültür Fikir ve Sanat Dergisi*, 5/58 (1962 Ekim), 9-10.

----- . “Karaca Kiya'nın Gaziantep Savaşı Hatıraları”. *Gaziantep Kültür Fikir ve Sanat Dergisi*, 5/59 (1962 Kasım), 14-15.

----- . “Karaca Kiya'nın Gaziantep Savaşı Hatıraları”. *Gaziantep Kültür Fikir ve Sanat Dergisi*, 5/60 (1962 Aralık), 7-8.

----- . “Karaca Kiya'nın Gaziantep Savaşı Hatıraları”. *Gaziantep Kültür Fikir ve Sanat Dergisi*, 6/61 (1963 Ocak), 13-14.

----- . “Karaca Kiya'nın Gaziantep Savaşı Hatıraları”. *Gaziantep Kültür Fikir ve Sanat Dergisi*, 6/64 (1963 Nisan), 9-10.

----- . “Karaca Kiya'nın Gaziantep Savaşı Hatıraları”. *Gaziantep Kültür Fikir ve Sanat Dergisi*, 6/65 (1963 Mayıs), 9-10.

----- . “Karaca Kiya'nın Gaziantep Savaşı Hatıraları”. *Gaziantep Kültür Fikir ve Sanat Dergisi*, 6/66 (1963 Haziran), 16-17.

----- . “Karaca Kiya'nın Gaziantep Savaşı Hatıraları”. *Gaziantep Kültür Fikir ve Sanat Dergisi*, 6/67 (1963 Temmuz), 11-13.

Özdemir, Ali Şefik. “Gazi Ayıntab Müdafaası”. *Adana Mıntukası Maarif Mecmuası*, 1/9 (31 Ağustos 1928), 13-16.¹⁴

¹³ Bu baskının son kısmında Lohânizâde Mustafa Nureddin'in hayatına ve Antep Savunması'ndaki faaliyetlerine dair resmi ve şahsi dokümanların yer aldığı bir bölüm bulunmaktadır. Aynı zamanda hatırat, hazırlayan tarafından, aslına uygun bir şekilde Latin harflerine aktarılmıştır.

¹⁴ Ali Şefik Özdemir, Antep Savunması'nın önemli isimleri arasında yer almaktadır. Savunma esnasında *Maraş ve Antep Havalisi Kuvâ-yı Milliye Kumandanlığı* vazifesine getirilen Kılıç Ali Bey, Mayıs 1920'de Yozgat'ta meydana gelen isyanı bastırmak ile görevlendirilmiştir. Bunun üzerine Ali Şefik Özdemir Bey, Mustafa Kemal Paşa'nın emriyle Antep millî kuvvetleri komutanı olarak atanmıştır. 8 Ağustos 1920'de Antep'e gelerek

- . “Gazi Ayıntab Müdafaası”. *Adana Mintıkası Maarif Mecmuası*, 1/12 (15 Teşrin-i Sani 1928), 14-16.
- . “Gazi Ayıntab Müdafaası”. *Adana Mintıkası Maarif Mecmuası*, 1/13 (29 Teşrin-i Sani 1928).
- Özdişli, Bahri. “Sahreci Kara Emmun Bacı”. *Gaziantep Kültür Fikir ve Sanat Dergisi*, 3/28 (1960 Nisan), 11.
- Özkaya, Yüksel. “Bir Kadının Antep Savaşı Hatıraları”. *Gaziantep Kültür Fikir ve Sanat Dergisi*, 4/43 (1961 Temmuz), 14-16.
- Soysal, Şerafettin. “Bir İbrik Gaz”. *Gaziantep Kültür Fikir ve Sanat Dergisi*, 3/28 (1960 Nisan), 11.
- Tanyol, Cahit. “Antep Savaşı Anılarından: Adle Bacı’nın Sopası”. *Alleben Dergisi*, 11 (1996 Ocak), 24-25.
- Toksoy, A. Enver. “Gaziantep Savgası Andaçlarından: Polis Komiseri Fevzi Nasıl Kaçırıldı?”. *Gaziantep Gazetesi*, 432 (25 Birinci Kânun 1936), 2.
- Uğurluer, Murat. “Antep Savunmasından İki Önemli Hatıra”. *Ayıntap Dergisi*, 9 (2007 Ocak-Nisan), 22-24.
- Ural, Ayhan. “Dedemden dinlediğim Gaziantep Savaşı’na ait hâtıralar”. *Gaziantep Kültür Fikir ve Sanat Dergisi*, 2/23 (1959 Eylül), 19-21.
- Ural, Ömer Asım. “Ahmet Ağrıtmış’ın Antep Harbi Hatıraları”. *Gaziantep Kültür Fikir ve Sanat Dergisi*, 3/26 (1960 Şubat), 15-17.
- Üner, Tefvik. “Gaziantep Savaşında Karayılan Ve Kamçısı”. *Gaziantep Kültür Fikir ve Sanat Dergisi*, 3/36 (1960 Aralık), 5.
- . “Gaziantep Savaşında (Tanrıya Bir Yalvarış)”. *Sabah Gazetesi*, 2989 (25 Aralık 1971), 1.
- . “Mazgal Önünde”. *Gaziantep Kültür Fikir ve Sanat Dergisi*, 1/8 (1958), 16.
- . “Mazgal Önünde”. *Başpınar Dergisi*, 67 (1944 Aralık), 13.

“Ayıntap Etraf-ı Şehir Cepheler Kumandanlığı” görevini devralan Özdemir Bey, savunmanın sonuna kadar bu görevini sürdürmüştür. Bu açıdan, konumu itibarıyla, Ali Şefik Özdemir Bey’in anıları ve gözlemleri oldukça önem arz etmektedir. Aynı zamanda ilk olarak *Adana Mintıkası Maarif Mecmuası*’nda yayınlanan bu anılar Prof. Dr. Halil İbrahim Yakar tarafından çevriyazısı ve orijinal nüshaları ile birlikte yayınlanmıştır. Bkz. Halil İbrahim Yakar, *Gaziantep Savunması Hatıralar-Belgeler*, (Ankara: Gaziantep Büyükşehir Belediyesi Yayınları, 2015), 374-391.

Ünler, Ali Nadi. *Türkün Kurtuluş Savaşında Gaziantep Savunması*. İstanbul: Kardeşler Matbaası, 1969.¹⁵

----- . “Açlık Devresinden Acı Hatıralar”. *Gaziantep Kültür Fikir ve Sanat Dergisi*, 1/3 (1958 Ocak), 8.

----- . “Hatıralar: Ya Kurtuluş Ya Ölüm”. *Gaziyurt Gazetesi*, 1056 (25 Aralık 1961), 1, 4.

----- . “İşgal hatıralarından: Çınarlı cephesi bizi bilir Biz de Çınarlıyız!..”. *Gaziantep Gazetesi*, 324 (25 Birinci kânun 1934), 2.

----- . “Türk Gençliğine: Şahin Bey”. *Başpınar Dergisi*, 45 (1943 Şubat), 12-13.

----- . “Türk Gençliğine: Şahin Bey”. *Başpınar Dergisi*, 46 (1943 Mart), 6-7.

Yarbay İrfan Bey'in “Ayıntap Harbine Dair Hatıratı”. ATASE, Kutu No: 55, Gömlek no: 53, 13. 1. 1336.

Yakar, Halil İbrahim. *Gaziantep Savunması Hatıralar – Belgeler*. Ankara: Gaziantep Büyükşehir Belediyesi Yayınları, 2015.

- . “Yaşayan Gazilerden Hatıralar: Çınarlı (Arıburnu) Kahramanı Kara Hüseyin Ağa”. *Yöre Dergisi*, 1 (1990 Şubat), 12.

Yener, Şakir Sabri. “Antep harbi hatıralarından”. *Gaziantep Gazetesi*, 432 (25 Birinci Kânun 1936), 2.

----- . “Anteb harbinde Maraş hatıralarından: On beş buçuklular ve Türk bayanları”. *Gaziantep Gazetesi*, 324 (25 Birinci kânun 1934), 3.

----- . “Antep Harbi Hatıralarından: Devenin Ölümü”. *Gaziantep Kültür Fikir ve Sanat Dergisi*, 3/36 (1960 Aralık), 4.

----- . “Antep hatıralarından: Devenin Ölümü”. *Gaziantep Gazetesi*, 483 (25 Kânunuevvel 1937), 3.

----- . “Antep-Fransız harbi anılarından: Ben Sana Gösteririm”. *Sabah Gazetesi*, 583 (25 Aralık 1963), 1, 4.

----- . “Antep-Fransız Harbi Hatıralarından: Uçan Minare”. *Gaziantep Kültür Fikir ve*

¹⁵ Ali Nadi Ünler, Antep Savunması'nın sembol isimlerinden Şahin Bey'in yardımcısı olarak görev yapmış, İaşe Komisyonu'nda görev almıştır. Ayrıca Yıldırım Taburu 1. Bölük Komutanlığında bulunmuştur. Şahin Bey ile birlikte Antep-Kilis yolu savaşlarında aktif olarak görev alan Ünler, 6/7 Şubat 1921 huruç harekâtına kadar savunmanın çeşitli kademelerinde yer almıştır. Ünler, yaşadığı ve gördüğü olayları aktardığı eserinde kendinden önce kaleme alınan eserleri eleştirel bir bakışla değerlendirmiştir. Eserinin sonunda savunma ile ilgili bazı resmi belgelere de yer vermiştir.

-
- Sanat Dergisi*, 4/48 (1961 Aralık), 5, 23.
- . “Antep-Fransız harbi hatıralarından: Vatan Bizi Dellal Etti Hocaaam!”. *Gaziantep Kültür Fikir ve Sanat Dergisi*, 4/38 (1961 Şubat), 9-10, 15.
- . “Antep-Fransız Harbinde Neler Gördüm, Neler İştittim?”. *Gaziantep Kültür Fikir ve Sanat Dergisi*, 12/143 (1970 Mayıs), 5-6, 20.
- . “Gaziantep Harbi Hatıralarından: Şekerin Başına Gelenler”. *Gaziantep Gazetesi*, 535 (25 Birincikânun 1938), 3.
- . “Gaziantep Harbi Hatıralarından: Şekerin Başına Gelenler”. *Gaziantep Kültür Fikir ve Sanat Dergisi*, 4/48 (1961), 10, 16, 23.
- . “Gaziantep Savunmasında: Tahir Çavuş’un Anıları”. *Gaziantep Kültür Fikir ve Sanat Dergisi*, 9/102 (1966 Haziran), 21-22.
- . “Harp Hatıralarından: Sapan taşı”. *Gaziantep Gazetesi*, 265 (25 Aralık 1933), 3.
- . “Zerdalı Çekirdeği”. *Gaziantep Kültür Fikir ve Sanat Dergisi*, 3/36 (1960 Aralık), 7.
- Yetkin, Hulusi. “Gaziantep Kahramanları ile başbaşa: Ahmet Apaydın”. *Gaziantep Kültür Fikir ve Sanat Dergisi*, 2/16 (1959 Şubat), 12-16.
- . *Gaziantep Savaşı Hatıralarından Derlemeler*. Gaziantep: Gaziantep Kültür Derneği Kitap ve Büroşür Yayınları, No:31, 1962.
- . “Çınarlı Cephesinde Bir Gün”. *Gaziantep Kültür Fikir ve Sanat Dergisi*, 1/5 (1958 Mart), 21-22. ¹⁶

¹⁶ Bu yazı Antep Savunması’na iştirak eden *Muhittin Erkol*’un Çınarlı Cephesi’ne dair bir anısını ihtiva etmektedir.

KİTAP

Aksel, Çetin-Aktan, R. *Gaziantep'te Şahin Bey'in Türkü ve Destanları*. Gaziantep: Güneş Matbaası, 1964.

Aladağ, İbrahim Ethem. *İşgalciler "Şahin Bey"*. İstanbul: Sinan Yayınları, 1973.¹⁷

Ali Kılıç - Erkinlik Savaşı Kağırmanlarından. Gaziantep: Gaziantep Halkevi Dil, Edebiyat, Tarih Şubesi Yayınları No:25, 1938.

Barlas, Uğuroğlu. *Gaziantep Üzerine Araştırmalar ve Notlar*. İstanbul: Hilmi Barlas Eğitim Vakfı, 2010.

¹⁷ Roman.

Bayaz, Hüseyin. *Antep Savunması Günlüğü*. İstanbul: Engin Matbaası, 1994.¹⁸

Bayrak, Samet – Tan, Ecem. *Ulusal ve Yerel Basında 25 Aralık Kutlamaları*. İstanbul: Gazikültür A.Ş. Yayınları, 2021.

Bozgeyik, Burhan. *İstiklal Harbinde Gaziantep*. Gaziantep: Şehitkamil Belediyesi Kültür Yayınları, No:1, 1998.

Bozkurt, Mehmet Fatih. *Tüfekçi Yusuf Usta -Çanakkale Cephesi ve Gaziantep Harbi'nde Alinteri Dökmüş Bir Zanaatkar-*. İstanbul: Gazikültür A.Ş. Yayınları, 2021.

Büyükoğlu, Yaşar. *Milli Mücadele Döneminde Güneydoğu Anadolu*. Bursa: Ekin Yayınları, 2012.

Cankat, Hakkı. *Antep Savaşının İlk Kurbanı Gaziantep Şahini*. İstanbul: Raşit Bütün Matbaası, 1954.

Ceyhan, Erdal. *Gaziantep Tarihi*. Gaziantep: Gaziyurt Matbaası, 1999.¹⁹

Çakar, Mehmet. *Antep Savunması*. Kahramanmaraş: Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, 2014.

Çay, Abdulhaluk M. - Kalafat, Yaşar. *Doğu ve Güneydoğu Anadolu'da Kuvay-ı Milliye Hareketleri*. Ankara: Türk Kültürünü Araştırma Enstitüsü Yayınları, 1990.

Çolakoğlu, Şinasi. *Kilis Direniş-Kurtuluş ve Sonrası 1918-1921-1930*. Ankara: Onur Yayıncılık, 1991.

Dağ, Murat – Üzüm, İsmail Hakkı. *Cephe Hattından Türk ve Fransız Basınında Antep Savunması (1918-1921)*. ed. Samet Bayrak. Ankara: Gazikültür A.Ş. Yayınları, 2021.

Dağ, Murat. *Antep Savunması Harp Günlüğü*. Gaziantep: Gaziantep Büyükşehir Belediyesi Kültür Yayınları, 2021.

Dai, Adil. *Harbin Kahraman Çocukları*. Gaziantep: Gaziantep Üniversitesi Vakfı Yayınları, No:8, 2000.

----- . *Olaylarla Gaziantep Savaşı*. Gaziantep: Gaziyurt Matbaası, 1992.

----- . *Panolarla Antep Harbi – Şahinbey Savaş Müzesi*. Ankara: Şahinbey Belediyesi

¹⁸ Antep Savunması, gün gün kronolojik sırayla ele alınmıştır. Usulü açısından olayın çerçevesini genel hatlar ile belirlediğinden önemli bir eserdir. Yakın zamanda kronolojiyi son bilgilere göre güncelleyen bir yayın yapılmıştır. Bkz. Bilgehan, Pamuk, *Antep Savunması Kronolojisi (1918-1921)*, (Gaziantep: Şehitkamil Belediyesi Kültür Yayınları), 2019.

¹⁹ İlkçağlardan kitabın yazıldığı döneme kadar olan süreçte Gaziantep tarihini ele alan bu eserde Antep Savunması'na 107.-129. sayfalar arasında kısa bir şekilde yer verilmiştir.

Eğitim ve Kültür Serisi: 1, 2007.

Esenoğlu, Kadir. *Destanlaşan Kilis*. Kilis: Kilis Belediye Başkanlığı Sosyal İşler Basın-Yayın ve Halkla İlişkiler Md. Yayınları, No:5, 1976.

Erkul, Eyüphan. *Karayılan: Bir Kurtuluş Savaşı Kahramanı*. İstanbul: Doğan Kitap, 2009.²⁰

Genç, Ahmet İhsan. *Şanlı Yurt Gazi Şehir*. 1959

Gesar, A. *Antep'in Varoluş Mücadelesi*. çev. Ümit Kurt-Murad Uçaner. İstanbul: Belge Yayınları, 2016. ²¹

Göğüş Atay, Zülal. *M. Oğuz Göğüş Arşivi'nden Antep Harbi*. Gaziantep: Gaziantep Büyükşehir Belediyesi Kültür ve Sosyal İşler Daire Başkanlığı, 2011.

----- . *Şehirlerin Gelini "Arus-û Buldan"*. Gaziantep: GNG Matbaacılık, 2016.

Göğüş, Mahmut Oğuz, İlk İnsanlardan Bugüne Çeşitli Yönleriyle Gaziantep, İstanbul: Cihan Ofset Matbaası, (tarihsiz).

Gömeç, Saadettin. *Millî Mücadele'de Gaziantep*. Ankara: Kültür Bakanlığı Yayınları, 1989.

Güllü, Ramazan Erhan. *Antep Ermenileri*. İstanbul: IQ Kültür ve Sanat Yayıncılık, 1. Baskı, 2010.

----- . *Osmanlı'dan Cumhuriyet'e Gaziantep Ermenileri*. İstanbul: İstanbul Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, 2009.

----- . *Antep'te Misyonerler, Ermeniler ve Millî Mücadele*. İstanbul: Gazikültür A.Ş. Yayınları, 2021.

Güngör, Mehmet Birol. *Antep Harbi*. İstanbul: Eren Yayıncılık, 2004.

Gürsel, Ali. *Gaziantep Savunması'nda Şahinbey'in Yeri (1919-1920)*. Ankara: Hacettepe Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, 1993.

Güzelbey, Cemil Cahit. *Gaziantep Büyükleri ve Gaziantep Meşahirine Ek*. Ankara: Ajans-Türk, 1988.

Karaca, Hasan. *Gaziantep'in Kurtuluş Mücadelesi Etrafında Gelişen Halk Edebiyatı*. Gaziantep: Gaziantep Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi,

²⁰ Roman.

²¹ Eser, Antep Savunması'na dair Ermeni bakış açısını yansıttığından dolayı önemlidir. Savunma süresince Ermeni-Fransız ilişkisi ve Ermenilerin Fransızlara bakışı ile hangi saiklerle hareket ettiklerini anlamak bakımından dikkatli incelenmesi gereken bir eserdir. Kitapta savunma anında çekilmiş fotoğraflar da mevcuttur.

-
- 2004.
- Kazaz, F. Bilge. *Antep Savunması Manzumeler – Fotoğraflar*. Ankara: Gazikültür A.Ş. Yayınları, 2018.
- . *Gaziantep’i Konuşturan Fotoğraflar (1870’lerden 1970’lere)*. Gaziantep: Gaziantep Üniversitesi Vakfı Yayınları, 2005
- . *Gaziantep’i Konuşturan Fotoğraflar-2 (1880’lerden 1980’lere)*. Gaziantep: Gaziantep Üniversitesi Vakfı Yayınları, 2008
- Keleş, İbrahim. *Savaşlarıyla Savunmalarıyla Gaziantep*. Gaziantep: Gaziantep 5 nci Zırhlı Tugay Komutanlığı No:3, 1997.
- Kurt, İsmail. *Güney Cephesinde Antep İşgali (1919-1921)*. Gazi Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, 2014.
- Nakıboğlu, Gülsün. *Mitat Enç’in Eserlerinde Gaziantep*. Gaziantep: Gaziantep Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, 2009.
- Özçelik, İsmail. *Millî Mücadele’de Anadolu Basınında Güney Cephesi*.²² Ankara: Atatürk Araştırma Merkezi Yayınları, 2005.
- Öztürk, Ayhan. *Millî Mücadelede Gaziantep*. Kayseri: Geçit Yayınevi, 1994.²³
- Pamuk, Bilgehan. *Antep Savunması Kronolojisi (1918-1921)*. Gaziantep: Şehitkamil Belediyesi Kültür Yayınları, 2019.
- . *Bir Şehrin Direnişi: Antep Savunması*. İstanbul: IQ Kültür Sanat Yayınları, 2009.
- Pekdoğan, Celal. *Gazi’den Gazi’ye Mustafa Kemal İle Muhâberât*. Ankara: Sarıyıldız Ofset, 2014.
- . *Parola: Ayntab - Özdemir Bey’in Hatıratı, Etraf-ı Şehir Cepheleer Kumandanlığı Tahrirat ve Telgraf ve Telefon ve Tamim Defteri*. Ankara: Vadi Grafik Matbaası, Ankara 2015.
- Sakioğlu, Ş. Mehmet. *Gaziantep’e Ait 60 Yıllık Tarihi Panaroma (Antep Harbinin İç Yüzü)*. Gaziantep: Gaziantep Üniversitesi Basımevi, Olay Yayıncılık, 1998.

²² Eser, Kuvâ-yı Milliye tarafından Anadolu’da yayınlanan Açıköz, İrade-i Milliye, Albayrak ve Hakimiyet-i Milliye gazetelerinde Millî Mücadele’de Güney Cephesi’ne ilişkin haberleri ihtiva etmektedir. Antep Savunması’na dair haberler 197-215. sayfalar arasında yer almaktadır.

²³ Eser, Antep Savunması hakkında, ilk defa ana kaynaklar olan arşiv kayıtlarına yer verilerek hazırlanmış bir muhtevaya sahiptir. Savunma geniş bir perspektif ile savunma değerlendirilmiştir. Bu özelliği ile Antep Savunması üzerine yapılacak akademik çalışmalara öncülük etmiştir.

Sancar, Ali. *Gaziantep Muharebeleri*. İstanbul: 1961-1962 Yılı Kara Harb Akademisi II nci Sınıf Kurmay Gezisi Harb Tarihi Konferansı, Harb Akademileri Basımevi, 1962.

Saral, Ahmet Hulki. *Türk İstiklal Harbi IV -Güney Cephesi- (İngiliz ve Fransızların Güney-Doğu Anadolu'yu işgal etmeleri, Milli Mücadele hareketleri, bu bölgede yapılan muharebeler ve Ravendiz Harekatı)*. Ankara: Genelkurmay Başkanlığı Harp Tarihi Dairesi, 1966.

-----.. *Türk İstiklal Harbi IV -Güney Cephesi- (İngiliz ve Fransızların Güney-Doğu Anadolu'yu işgal etmeleri, Milli Mücadele hareketleri, bu bölgede yapılan muharebeler ve Ravendiz Harekatı)*. haz. Atike Kaptan-Alev Keskin. Ankara: Genelkurmay Askerî Tarih ve Stratejik Etüt Başkanlığı, 2009.

Saral, Ahmet Hulki- Saral, Tosun. *Vatan Nasıl Kurtarıldı: Nur Dağları (Amanoslar), Toroslar, Adana, Maraş, Gaziantep ve Urfa'da Yapılan Kuvayı Milliye Savaşları*. Ankara: İş Bankası Kültür Yayınları, 1970.

Solmaz, Mehmet. *Şehit Kamil*. Gaziantep: Gaziantep Kültür Derneği Kitap ve Buroşür Yayınları No:49, 1966.

-----.. *Şehit Kamil*. İstanbul: Acar Matbaası, 2. Baskı, 1991.

-----.. *Şehit Kamil*. Gaziantep: Şehitkamil Belediyesi Kültür Yayın No:9, 3. Baskı, 1999 Mar, 176 s.

-----.. *Karayılan*. Gaziantep: Gaziantep Kültür Derneği Kitap ve Buroşür Yayınları No:35, 1963.

-----.. *Şehit Mahmut Söylemez*. Gaziantep: Gaziantep Kültür Derneği Kitap ve Buroşür Yayınları No:44, 1966.

Şahiner, Necmeddin. *Gaziantep'in Yokedilen Câmileri*. Gaziantep: Şehitkamil Belediyesi Kültür Müdürlüğü Yayınları No:2, 1. Baskı, 1995; 2. Baskı, 1997.

Şavklı, Cengiz. *Birinci Dönem Türkiye Büyük Millet Meclisi'nde Antep ve Maraş Milletvekilleri (Biyografileri ve Faaliyetleri)*.²⁴ Kayseri: Erciyes Üniversitesi, Sosyal

²⁴ Millî Mücadele döneminde Türkiye Büyük Millet Meclisi, -diğer bölgelerde olduğu gibi- Antep'te çatışmaların en şiddetli olduğu zamanda açılmıştır. İşte bu çalışmada, kuruluşunun akabinde teşkil edilen Birinci Dönem Türkiye Büyük Millet Meclisi'nde milletvekili olarak seçilen isimlerin biyografileri ve faaliyetleri ele alınmıştır. Bu açıdan, Antep Savunması'nın geniş bir perspektifte değerlendirilmesine olanak sağladığından, önemli bir yere sahiptir. Birinci dönemde mecliste Antep milletvekili olarak bulunan ve çalışmada ele alınan isimler şu şekildedir: Abdurrahman Lami Efendi, Kılıç Ali Bey, Mehmet Ali Cenani Bey, Mehmet Şahin Bey, Mehmet Yasin Sani (Kutluğ) Bey.

-
- Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, 2000.
- Şerifoğlu, Ömer Faruk. *Yüzüncü Yılında "Gazi Ayıntab'a Selam"*. İstanbul: Gazikültür A.Ş. Yayınları, 2020.
- Toksoy, Ali Enver, *Yiğitler Konuşuyor! -Kahramanlık Menkıbeleri: Gaziantep, Maraş, Hatay, Mardin*. Ankara: Berkalp Kitabevi, 1944.
- Uzun, Erol. *Savaş Alanları Turizmi Üzerine Coğrafi Bir Değerlendirme: Antep Savunması Örneği*. Erzurum: Atatürk Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Doktora Tezi, 2014.
- Öztaş, Kaya. *Durgun Akardı Alleben – Antep Savunması Öyküleri-*. Ankara: Us Yayınları²⁵
-----*. Kuşatma İhanet Açlık (Antep Savaşı)*. Ankara: Us Yayınları, 2009.²⁶
- Uluçay, Mehmet. *Gaziantep Savunmasında Kahraman Karayılan ve Eşkiya Bozo*. İstanbul: Berdan Matbaacılık, 2011.
- Üner, Tevfik. *Yükseliş*. Gaziantep: C.H.P. Partisi Basımevi, 1947.
- Üzel, Sahir. *Gaziantep Savaşının İç Yüzü 1 (Kılıç Ali Devri)*. Kayseri: Sümer Matbaası, 1946
-----*. Gaziantep Savaşının İç Yüzü*. Ankara: Doğu Matbaası, 1952.²⁷
-----*. Gaziantep Yollarında Kahramanların İzinde*. haz. Orhan Topçuoğlu. Ankara: T.B.M.M. Basımevi, 1987.
- Yakar, Halil İbrahim – Yaprak Pusat, Ü. Gülsüm. *Antep Savunması Etraf-ı Şehir Cepheler Kumandanlığı Tahrirat ve Telgraf ve Telefon ve Tamim Defteri –Sessizliğin Çılgılığı*. Gaziantep: Şehitkamil Belediyesi Kültür Yayınları, 2015.²⁸
-----*. Antep Savunması Hastane Defteri-Bir Şehrin Feryadı*. Gaziantep: Şehitkamil Belediyesi Kültür Yayınları, 2014.²⁹

²⁵ Öykü.

²⁶ Roman.

²⁷ Eser, Antep Savunması hakkında kaleme alınmış en kapsamlı çalışmalardandır. Sahir Üzel, bu çalışmada, Antep Heyet-i Merkeziyesi tarafından yapılan yazışmaları da kullanmıştır. Bu bakımdan önem arz eden eser, belge ve fotoğraflarla desteklenmiş ve bir takım eleştirel görüşlere de yer verilmiştir.

²⁸ Eser, Antep Savunması'nın ana kaynaklarından. Savunmada cepheleri yöneten Etraf-ı Şehir Cepheler Kumandanlığının tutmuş olduğu bu defterde cepheler arası yazışmalar ve günlük harp raporları yer almaktadır. Bununla birlikte, savunma sırasında, Etraf-ı Şehir Cepheler Kumandanlığının başta Ankara olmak üzere cephelerle ve diğer illerle olan yazışmalarının, telefon, telgraf, tahrirat ve tamimlerinin yer aldığı defter, numarasız yazılarla birlikte toplam 218 belgeyi ihtiva etmektedir.

²⁹ Eser, Antep Savunması'nın ana kaynaklarından. Antep Savunması'nda hastane olarak Şeyh Fethullah Camii kullanılmıştır. Hastane Defteri, şehir içi savaşlarının başladığı 1 Nisan 1920 tarihinden itibaren tutulmaya başlanmıştır. Savunmada zor şartlar altında kurulan hastanedeki faaliyetler düzenli bir şekilde kayda geçirilmiştir. Hastane Defteri'nde her yaralı ve şehidin; sıra numarası, künyesi, doğum tarihi, hastaneye giriş ve çıkış tarihleri, memleketi, mahalle ve karyesi, kıtası, hangi mevkiide ve ne ile yaralandığı, emaneti gibi hususlar

----- . *Antep Savunması Heyet-i Merkeziye Muharebe Defteri – Savunmanın Şifreleri.*

Gaziantep: Şehitkamil Belediyesi Kültür Yayınları, 2017. ³⁰

----- . *Antep Savunması İaşe Satınalma Defteri-Bir Şehrin Dayanışması.* Gaziantep:

Şehitkamil Belediyesi Kültür Yayınları, 2017. ³¹

----- . *Antep Savunması Askerî İaşe Defterleri-Açlığın Günlüğü.* Gaziantep: Şehitkamil

Belediyesi Kültür Yayınları, 2014. ³²

Yakar, Halil İbrahim. *Antep Direnişinin İlk Kıvılcımı: Şehitkâmil.* ³³ Ankara: Gazikültür A.Ş.

Yayınları, 2018.

----- . *Antep'in Direnişi: Bir Şehrin Filmi.* ³⁴ Ankara: Gazikültür A.Ş. Yayınları, 2017.

Yetkin, Hulusi – Solmaz, Mehmet. *Küçük Hafız Ve Mustafa Yavuz.* Gaziantep: Gaziantep

Kültür Derneği Yayını No: 42, 1969.

----- . *Şehit Şahin (Seçme Yazı ve Şiirler).* Gaziantep: Gaziantep Kültür Derneği Kitap ve

Buroşür Yayınları No:17, 1959.

----- . *Şehit Şahin.* Gaziantep: Gaziantep Kültür Derneği Kitap ve Buroşür Yayınları

No:37, 1963.

----- . *Gaziantep Savunmasında Şehit Şahinin Yeri.* Gaziantep: Gaziantep Kültür Derneği

Kitap ve Buroşür Yayınları No:34, 1964.

yer almıştır. Yine defterin teşhis ve mülâhazat başlığı kısmında yaralıların vaziyetleri hakkında bilgiler kayıt edilmiştir.

³⁰ Eser, Antep Savunması'nın ana kaynaklarından. *Heyet-i Merkeziye Muhabere Defteri*, savunmayı organize eden ve millî kuvvetlerin yiyecek-içecek, giyim-kuşam, cephaneye, teçhizat gibi her türlü ihtiyaçlarını temin eden Heyet-i Merkeziye'nin yazışmalarını ihtiva etmektedir. Ayrıca, *Heyet-i Merkeziye Muhabere Defteri*'ndeki yazışmalardan anlaşıldığına göre, Heyet-i Merkeziye'nin savunma esnasında şehirde vuku bulan her bilgi ve durumu savunma cepheleriyle, mıntika, fırka ve kolordu komutanlıklarıyla birlikte Büyük Millet Meclisi ve Mustafa Kemal Paşa ile paylaştığı anlaşılmaktadır.

³¹ Eser, Antep Savunması'nın ana kaynaklarından. Defter, Antep Savunması'nı her alanda idare eden Heyet-i Merkeziye'ye bağlı olarak tesis edilen Umumi İaşe Komisyonu tarafından tutulan kayıtları ihtiva etmektedir. Komisyon tüccar, esnaf ve halktan ihtiyaç nispetinde erzak ve malzeme satın alarak fakir ve muhtaç kişilere dağıtmıştır. Komisyon satın aldığı ürünlerle ilgili her bilgiyi gün gün ve tek tek kayıt altına alarak mevzubahis defterde toplamıştır.

³² Eser, Antep Savunması'nın ana kaynaklarından. Üç defterden meydana gelen iaşe kayıtları toplam 210 sayfadır. Bu defterlerde, İaşe Komisyonu tarafından toplanan erzakın, hangi mevzi ve cephelere dağıtıldığı, kime ne kadar erzak verildiği gün gün yer almaktadır.

³³ Eser, Antep Savunması'nın sembol isimlerinden olan Şehitkâmil hakkında en detaylı çalışmalardandır. Bu çalışmada Şehitkâmil'in ailesinin hayatına dair bilgilerin yer almakla birlikte kardeşi Kemal Dilek ile de röportajın bulunduğu belgesel film çalışmasını içeren bir DVD mevcuttur.

³⁴ Eser, görsel materyallerin tarih çalışmalarında kullanımının önemli bir örneğidir. 1935 yılında Genelkurmay Başkanlığı'na bağlı Ordu Film ekibi tarafından Antep Savunması hakkında çekilmiş olan filmi konu edinmektedir. Ayrıca kitap ile birlikte film hakkında belgesel ile filmin asıl görüntülerinin bulunduğu bir DVD mevcuttur. Bu açıdan savunma sonrasında devlet ve halk nazarında Antep Savunması algısını göstermesi bakımından dikkate değer bir çalışmadır.

Yetkin, Hulusi. *Gaziantep Tarihi ve Davaları*. Gaziantep: Gaziantep Kültür Derneği Kitap ve Broşür Yayınları, 1968.

------. *Gaziantep Türkçülüğünün Bayrak Şehidi Şahin Bey*. Gaziantep: Gaziantep Kültür Derneği Yayınları No: 56, 1970.

MAKALE

- "13. Kolordu Komutanı'nın 3. Kolordu Komutanı'na, Antep ve Urfa'da Meydana Gelen Olaylar, Ermenilerle Fransızların İşbirliği Konusundaki Yazısı". *Askeri Tarih Belgeleri Dergisi*, 46/103 (1997 Ocak), 51-53.
 - "2 nci Kolordu Komutan Vekili Hüseyin Hüsnü'nün Genelkurmay Başkanlığı'na Gönderdiği, 8.12.1920 Günü Düşmanın Antep'e Aralıklı Ateş Ettiği Hakkındaki Sabah Raporu (Belge No: 2934)". *Askeri Tarih Belgeleri Dergisi*, 46/104 (1997 Haziran), 125-127.
 - "2 nci Kolordu Komutanı Selahaddin Adil'in Genelkurmay Başkanlığı'na Gönderdiği, Düşmanın 4.11.1920'de Antep'i Uzun Bir Top Ateşine Tuttuğu ve Bu Bölgede Yapmış Oldukları Zulmü Anlatan Raporu (Belge No: 2933)" *Askeri Tarih Belgeleri Dergisi*, 46/104 (1997 Haziran), 122-124.
 - "2 nci Kolordu Komutanı Selahattin Adil'in Genelkurmay Başkanlığı'na Yazdığı, Antep Bölgesinde Yapılan Çatışmaları Anlatan 15 12. 1920 Tarihli Harp Raporu (Belge No: 2935)". *Askeri Tarih Belgeleri Dergisi*, 46/104 (1997 Haziran), 128-131.
 - "23 üncü Kurtuluş günü Âbide önünde Ali Akınalın söylediği Nutuk". *Başpınar Dergisi*, 67 (1944 Aralık), 9-10, 16.
 - "3. Kolordu Komutan Vekili'nin, Antep'teki Fransızların Yaptıkları Yıkım Hakkında Genel Kurmay Başkanlığı'na Gönderdiği Rapor". *Askeri Tarih Belgeleri Dergisi*, 46/103 (1997 Ocak), 134-136.
 - "3. Kolordu Komutanı'nın, Fransızların Antep'i Makineli Tüfek Ateşine Tuttuğu Konusunda Genel Kurmay Başkanlığına Sunduğu Raporu". *Askeri Tarih Belgeleri Dergisi*, 46/103 (1997 Ocak), 114-116.
 - "3. Kolordu Komutanının, Antep Bölgesindeki Muharebeleri Hakkında Genel Kurmay Başkanlığı'na Gönderdiği Raporu". *Askeri Tarih Belgeleri Dergisi*, 46/103 (1997
-

Ocak), 126-130.

- "3. Kolordu Komutanı'nın, Maraş Bölgesinde Ermenilerle Yapılan Mücadele ve Kılıç Ali Komutasında Bir Kuvvetin Kilis'ten Antep'e Geldiği Hakkında Heyet-i Temsiliye'ye Gönderdiği Yazısı". *Askeri Tarih Belgeleri Dergisi*, 46/103 (1997 Ocak), 108-110.
 - "59'uncu Alay Komutanı'nın Gaziantep Bölge Komutanlığına Misis, Ceyhan, Veysiye ve Osmaniye'nin Teslim Alındığına Dair Raporu (Belge No: 2962)". *Askeri Tarih Belgeleri Dergisi*, 47/105 (1998 Mart), 90-92.
 - "6/8.12.1920 Tarihleri Arasında Sağ Kanat, Sol Kanat, Osmaniye ve Antep Bölgelerinde Meydana Gelen Çarpışmalarla ilgili Genelkurmay Başkanlığının Yazısı (Belge No: 2316)". *Askeri Tarih Belgeleri Dergisi*, 46/104 (1997 Haziran), 62-64.
 - "8 Şubat Gazilik günü münasebetiyle: Türkiye Büyük Millet Meclisinin Gaziantep'e gönderdiği 21 Ocak 1921 tarihli telgraf". *Gaziantep Kültür Fikir ve Sanat Dergisi*, 13/154 (1973 Şubat), 5.
 - "Adana Cephesi Komutan Vekili Hayri'nin Genelkurmay Başkanlığına Gönderdiği, Antep Bölgesinde Sükunet Olduğu, Adana Bölgesinde Muharebeler Yapıldığı Hakkında 22.9.1920 Tarihli Harp Raporu (Belge No: 2907)". *Askeri Tarih Belgeleri Dergisi*, 46/104 (1997 Haziran), 30-33.
 - "Adana Cephesi Komutanı Selahattin Adil'in Genelkurmay Başkanlığına Gönderdiği, Antep, Adana ve Osmaniye Bölgesinde Meydana Gelen Olaylar ile ilgili Raporu (Belge No: 2912)". *Askeri Tarih Belgeleri Dergisi*, 46/104 (1997 Haziran), 46-49.
 - "Adana ve Çevresi Komutanı'nın, Gaziantep Bölge Komutanı Vekaletine, Ankara Antlaşmasına Göre Oluşturulan Sınır Belirleme Komisyonlarının Çalışması Hakkındaki Raporu (Belge No: 2972)". *Askeri Tarih Belgeleri Dergisi*, 47/105 (1998 Mart), 125- 130.
 - "Adana ve Çevresi Komutanı'nın, Gaziantep Bölge Komutanına, Fransızların 4 Ocak 1921 Tarihinde Dört Yol'u Terk Edecekleri Hakkında Verdiği Raporu (Belge No: 2973)". *Askeri Tarih Belgeleri Dergisi*, 47/105 (1998 Mart), 131-133.
 - "Adana ve Çevresi Komutanı'nın, Gaziantep Bölge Komutanlığı Vekaletine, Adana ve Çevresi Komutanlığı Karargahının Kelebek'e Hareketini, Mersin Bölge Komutanlığının Kurulduğunu, Tahliye ve Sınır Belirleme Komisyonunun Görevinin Bitimine Kadar Mersin ve Gazi ... (Belge No: 296)". *Askeri Tarih Belgeleri Dergisi*,
-

47/105 (1998 Mart), 107-109.

- "Adana ve Çevresi Komutanı'nın, Gaziantep Bölge Komutanlığı Vekaletine, Fransızların 20 Aralık 1920 Tarihine Kadar Kilikya'yı Boşaltacakları ve Türk Birliklerinin Bu Tarihte İşgal Edilen Yerleri Teslim Alacakları, Fakat Bu Tarihe Kadar İzinsiz Sınırın Güne ... (Belge No: 2970)". *Askeri Tarih Belgeleri Dergisi*, 47/105 (1998 Mart), 119-121.
 - "Adana ve Çevresi Komutanı'nın, Gaziantep Bölge Komutanlığına, Nizip Bölgesinde Türk Kuvvetlerine Katılan Suriye Çetelerinin Fransızlar Aleyhine Yaptıkları Hareketler Ve Buna Benzer Olayların Önlenmesi Hakkındaki Raporu (Belge No: 2971)". *Askeri Tarih Belgeleri Dergisi*, 47/105 (1998 Mart), 122-124.
 - "Anadolu ve Rumeli Müdafaa-i Hukuk Cemiyeti'nin Heyet-i Temsiliye'ye Yazdığı Antep, Maraş, Urfa'nın İngilizler Tarafından Tahliye Edilerek Yerine Fransızların Geçmesinin Halkı Büyük Ölçüde Etkilediği Konusundaki Yazısı". *Askeri Tarih Belgeleri Dergisi*, 46/103 (1997 Ocak), 39-41.
 - "Antep Belediye Başkanının Mustafa Kemal'e Yazdığı, İngilizlerin Bölgeden Çekilip Yerini Fransızların Alması Durumunda Kendilerinin Nasıl Hareket Etmesi Gerektiğini Soran Telgrafi". *Askeri Tarih Belgeleri Dergisi*, 46/103 (1997 Ocak), 9-11.
 - "Antep Gazilerinden Birini Daha Kaybettik". *Yöre Dergisi*, 2 (1990 Mayıs), 29.
 - "Antep Kadınları – On bir yıl evel memleketlerini düşmandan nasıl kurtarmışlardı?". *Vakit Gazetesi*, 5376 (26 Kânunuevvel 1932), 1, 4.
 - "Antep Merkez Heyeti Başkanı Ferit'in, BMM Başkanı Mustafa Kemal'e Yazdığı, 9ncu Kafkas Alayı'nın Kendisinden Beklenen Faydayı Sağlamadığı, Acilen Kendilerine Bir Komutan ve Yardım Gönderilmezse Durumun Çok Kötü Olacağını Bildiren Rapor (Belge No:2920)". *Askeri Tarih Belgeleri Dergisi*, 46/104 (1997 Haziran), 80-85.
 - "Antep Merkez Heyeti'nin, Fransızların Telgrafhaneye Sansür Koyduğu Konusundaki Heyet-i Temsiliye'ye Telgrafi". *Askeri Tarih Belgeleri Dergisi*, 46/103 (1997 Ocak), 42-44.
 - "Antep Mutasarrıf Vekili'nin, İngiliz İşgal Kuvvetleri Komutanının Kendisini Yanına Çağırarak Mustafa Kemal'den Gelen Bir Telgraf Hakkında Bazı Sorular Sorduğu Hakkında Heyet-i Temsiliye'ye Göndermiş Olduğu Telgrafi". *Askeri Tarih Belgeleri Dergisi*, 46/103 (1997 Ocak), 5-8.
-

-
- . “Antep Mutasarrıfı Sabri’nin İçişleri Bakanlığı’na Yazdığı, Antep ve Nizip Bölgesinde Muharebelerin Olduğu Hakkındaki Rapor (Belge No:2932)”. *Askeri Tarih Belgeleri Dergisi*, 46/104 (1997 Haziran), 119-122.
 - . “Antep Savunmasından İki Gazi”. *Yorum Dergisi*, 28-29 (1998 Kasım-Aralık), 17-19.
 - . “Antep, Urfa, Adana ve Havalisinde Fransızlar ve Ermenilerin Yaptığı Katliamı Protesto Amacıyla Amasya’da Halk Tarafından Büyük Bir Miting Yapıldığı Hakkında Amasya Mutasarrıf Vekili Cemil Cahit’in 20. Kolordu Komutan Vekili ne Gönderdiği Yazı (Belge No: 2095)”. *Askeri Tarih Belgeleri Dergisi*, 38/ 87 (1989 Şubat), 41-42.
 - . “Antep, Urfa, Maraş’ın Fransızlar Tarafından İşgalinin Resmen Bildirildiği Konusunda 13. Kolordu Komutanının 3. Kolordu Komutanına Yazısı”. *Askeri Tarih Belgeleri Dergisi*, 46/103 (1997 Ocak), 57-59.
 - . “BMM Başkanı’nın, Antep Müdafaa-i Hukuk Merkez Heyeti’ne Yazdığı, Cephede Birlik ve Düzeni Sağlayacak Bir Komutanın Tayin Edileceği, Böyle Nazik Bir Zamanda Vatan Hizmetinde Şahsiyatla Uğraşılmaması Gerektiği Hakkındaki Telgrafı (Belge No: 2931)”. *Askeri Tarih Belgeleri Dergisi*, 46/104 (1997 Haziran), 116-118.
 - . “Cumhurbaşkanı Cevdet Sunay’ın Tebrik Telgrafı”. *Gaziantep Kültür Fikir ve Sanat Dergisi*, 12/142 (1970 Şubat), 10.
 - . “Fransız Askerleriyle Birlikte Ermenilerin Ayıntab, Maraş ve Adana Civarında Müslüman Ahaliye Zulüm Yaptıkları”. *Ermeniler Tarafından Yapılan Katliam Belgeleri (1919-1921)*. *Askeri Tarih Belgeleri Dergisi*, (2001), 760-764.
 - . “Gaziantep Bölge Komutan Vekili’nin Genel Kurmay Başkanlığı’na, Fransızlarla Yapılan Barış Görüşmeleri ve Gaziantep ve Kilis’in Boşaltılması Söylentileri Üzerine Meydana Gelen Olaylar ve Bu Olayların İdaresi İçin Bir Direktif Verilmesini İsteyen Yazısı (Belge No: 2961)”. *Askeri Tarih Belgeleri Dergisi*, 47/105 (1998 Mart), 87-89.
 - . “Gaziantep Harbi Üzerine Yazılan Besnili Ama Ziyanın Destanı”. *Başpınar Dergisi*, 56-57 (1944 Şubat), 10.
 - . “Gaziantep Kurtuluşunun 42. Yıldönümü Heyecanla Kutlandı”. *Gaziantep Kültür Fikir ve Sanat Dergisi*, 7/73 (1964 Ocak), 24.
 - . “Gaziantep Savaşında Gaziantep halkı tarafından Türkiye Büyük Millet Meclisine gönderilen yazının sureti”. *Gaziantep Kültür Fikir ve Sanat Dergisi*, 4/48 (1961 Aralık), 4.
-

-
- "Gaziantep Şehitler Abidesi ve Harp Müzesi Proje Müsabakası". *Arkitekt*, 26/286 (1957), 29-34.
 - "Gaziantep Valisi Niyazi Araz'ın 25.12.1960 Kurtuluş Bayramı Nutkundan Özetler". *Gaziantep Kültür Fikir ve Sanat Dergisi*, 4/37 (1961 Ocak), 3-4.
 - "Gaziantep'in Düşman İşgalinden Kurtuluşu'nun 71. Yıldönümü Kutlandı". *Yöre Dergisi*, 12 (1992 Aralık), 21-23.
 - "Gaziantep'in Düşman İşgalinden Kurtuluşunun 70. Yıldönümü Kutlandı". *Yöre Dergisi*, 8 (1991 Aralık), 37-38.
 - "Gaziantep'in Kurtuluşunun 41. Yıldönümünde Nadir Gül'ün Bir Konuşması". *Gaziantep Kültür Fikir ve Sanat Dergisi*, 6/61 (1963 Ocak), 15-17.
 - "Gaziantep'in Kurtuluş Bayramı -25 Aralık 1935-". *Belediyeler Dergisi*, 8 (1936 Mart), 56-64.
 - "Genelkurmay Başkanı İsmet'in 12. Kolordu Kurmay Başkanı Binbaşı Şemseddin Bey'e Yazdığı: Osmaniye'den İslahiye'ye Kadar Savaşın Durdurulduğu ve Durumun Fransızlara Bildirilmesi ile İlgili Emri (Belge No: 2922)". *Askeri Tarih Belgeleri Dergisi*, 46/104 (1997 Haziran), 89-91.
 - "Genelkurmay Başkanı İsmet'in, Antep Asker Alma Kalemi Başkanlığına Yazdığı, Ateşkesten Beklenen Faydanın Neler Olduğu Konusunda Mutasarrıf ve Komutan ile Görüşülmesi Konusundaki Emri (Belge No: 2921)". *Askeri Tarih Belgeleri Dergisi*, 46/104 (1997 Haziran), 86-88.
 - "Genelkurmay Başkanlığının, 2. Kolordu Komutanlığına, Gaziantep Bölgesindeki Yiyecek Sıkıntısının Giderilerek Savunmaya Devamının Sağlanması Konusundaki Emri (Belge No: 2939)". *Askeri Tarih Belgeleri Dergisi*, 47/105 (1998 Mart), 17-20.
 - "Genelkurmay Başkanlığının, 2. Kolordu Komutanlığına, Gaziantep Bölgesindeki Kuva-yı Milliye Mensuplarının Bir Süre Daha Dayanarak Savunmaya Devam Etmeleri Hakkında Şifrenin Ulaşıp Ulaşmadığının Bildirilmesini İsteyen Yazısı (Belge No: 2940)". *Askeri Tarih Belgeleri Dergisi*, 47/105 (1998 Mart), 21-23.
 - "Genelkurmay Başkanlığının, Fransızların Gaziantep'ten Çekileceklerini ve Erzaklarını Sattıklarını Bildiren Harp Raporu (Belge No: 2945)". *Askeri Tarih Belgeleri Dergisi*, 47/105 (1998 Mart), 36-38.
-

-
-
- . “Genelkurmay Başkanlığının, Gaziantep, İslahiye, Osmaniye ve Kozan Bölgelerindeki Durumu Bildirir Harp Raporu (Belge No: 2944)”. *Askeri Tarih Belgeleri Dergisi*, 47/105 (1998 Mart), 33-35.
 - . “Genelkurmay Başkanlığının, Gaziantep, İslahiye, Osmaniye ve Kozan Bölgelerindeki Durumu Bildirir Harp Raporu (Belge No: 2943)”. *Askeri Tarih Belgeleri Dergisi*, 47/105 (1998 Mart), 30-32.
 - . “Genelkurmay Başkanlığının, Gaziantep, İslahiye, Osmaniye ve Kozan Bölgelerindeki Durumu Bildirir Harp Raporu (Belge No: 2942)”. *Askeri Tarih Belgeleri Dergisi*, 47/105 (1998 Mart), 27-29.
 - . “Halep Tümen Komutanı’nın BMM Başkanı Mustafa Kemal'e Göndermiş Olduğu, Antep Bölgesindeki Muharebeler ve Buradaki Fransızların Askeri Durumu Hakkındaki Raporu (Belge No: 2926)”. *Askeri Tarih Belgeleri Dergisi*, 46/104 (1997 Haziran), 101- 103.
 - . “Halkevimizin İki Aylık Çalışmaları”. *Gaziantep Kültür Fikir ve Sanat Dergisi*, 56-57 (1944 Ocak-Şubat), 29-32.
 - . “İzmirde 25 Aralık Günü”. *Gaziantep Kültür Fikir ve Sanat Dergisi*, 9/98 (1966 Şubat), 24.
 - . “Karayılan, Bir Film ve Nâzım Hikmet”. *Gaziantep Kültür Fikir ve Sanat Dergisi*, 8/87 (1965 Mart), 4, 21-23.
 - . “Kılıç Ali’nin Fransızların Antep’teki Durumu, Halkın Milli Kuvvetlerden Yardım Almaması ve İçinde Buldukları Zor Durum Hakkında Mustafa Kemal'e Gönderdiği Yazı”. *Askeri Tarih Belgeleri Dergisi*, 46/103 (1997 Ocak), 131-133.
 - . “Kılıç Ali’nin Mustafa Kemal'e Yazdığı ve Antep Bölgesinde Bir An Önce Yardım Gelmezse Milli Birliklerin Yerleşeceğini Belirten Yazısı”. *Askeri Tarih Belgeleri Dergisi*, 46/103 (1997 Ocak), 117-119.
 - . “Kılıç Ali’nin Mustafa Kemal'e Yazdığı ve Antep'in Fransızlar Tarafından Bombardıman Edildiği, Biran Önce Yardım Gönderilmesini İsteyen Telgrafi”. *Askeri Tarih Belgeleri Dergisi*, 46/103 (1997 Ocak), 123-125.
 - . “Kilikya, Antep, Maraş ve Urfa’daki Mezalime Son Verilmesi ve Fransız Kuvvetlerinin Bölgeden Derhal Çektirilmesi Hakkında Mustafa Kemal Tarafından Yayınlanan Tamim (Belge No: 2092)”. *Askeri Tarih Belgeleri Dergisi*, 38/87 (1989 Şubat), 35-36.
-
-

-
- "Kurtuluşumuzun 26 ıncı Yıldönümünü Kutlarken". *Başpınar Dergisi*, 92 (1947 Aralık), 1-2.
- "Kuva-yı Milliye Komutanı Recep'in, TBMM Başkanı Mustafa Kemal (Atatürk)'e Yazdığı, Fransızların Şehir (Antep) İçinde ve Dışında Tahkimat Yaptıkları, Sözlerinde Durmadıkları Hakkındaki Raporu (Belge No: 2923)". *Askeri Tarih Belgeleri Dergisi*, 46/104 (1997 Haziran), 92-94.
- "Mustafa Kemal'in Antep Belediye Başkanına İsteklerinin Hükümete Bildirilerek Gereğinin Yapılması Konusunda Bulunduğu Hakkındaki Telgrafi". *Askeri Tarih Belgeleri Dergisi*, 46/103 (1997 Ocak), 12-14.
- "Mustafa Kemal'in Harbiye Nazırı Cemal Paşa'ya Adana, Antep, Maraş Bölgelerinde Hükümetin İtilaf Devletleri Nezdindeki Girişimleri Konusunda Kendilerinin Aydınlatılmasını İsteyen Telgrafi". *Askeri Tarih Belgeleri Dergisi*, 46/103 (1997 Ocak), 21-24.
- "Mustafa Kemal'in Urfa Mutasarrıfı Ali Rıza Bey'e Maraş, Antep, Urfa Hakkında İstanbul Hükümeti ile Görüşme Yapıldığı, Henüz Onların Siyasi Görüşlerinin Belli Olmadığı, Ancak Bu İşgallere Gerekirse Fiili Savunmada Bulunabileceği Konusundaki Cevabi Yazısı". *Askeri Tarih Belgeleri Dergisi*, 46/103 (1997 Ocak), 63-65.
- "Savaşçı Antep". *Başpınar Dergisi*, 103-104 (1948 Kasım-Aralık), 25.
- "Şahin Beyin Şahadetinin 45. Yılında Yapılan Anma Töreni". *Gaziantep Kültür Fikir ve Sanat Dergisi*, 8/88 (1965 Nisan), 2.
- "Şahadetinin 43. Yıldönümünde Şehit Şahin Bey Törenle Anıldı". *Gaziantep Kültür Fikir ve Sanat Dergisi*, 6/64 (1963 Nisan), 23-24.
- "Şehit Karayılan Anılacak". *Gaziantep Kültür Fikir ve Sanat Dergisi*, 9/100 (1966 Nisan), 23.
- "Şehit Karayılan'ı Andık". *Gaziantep Kültür Fikir ve Sanat Dergisi*, 9/102 (1966 Haziran), 2.
- "Şehit Mahmut Söylemez kimdir?". *Gaziantep'i Tanıtıyoruz Dergisi*, 2/12 (1966 Nisan), 1, 28.
- "Şehit Şahin Anma Töreni". *Gaziantep Kültür Fikir ve Sanat Dergisi*, 9/100 (1966 Nisan), 8, 23.
-

-
- “Şehit Şahin ihtilafı”. *Başpınar Dergisi*, 46 (1943 Mart), 16.
- “Urfa, Antep ve Maraş’ın Fransızlar Tarafından İşgalinin itilaf Devletleri Mümesillikleri ile Avrupa ve Amerika Kamuoyuna Çekilen Telgraflarla Protesto Edilmesi Hakkında Anadolu ve Rumeli Müdafaa-I Hukuk Cemiyeti Heyeti Temsiliyesi Namına Mustafa Kemal’in Yayınladığı Yazı”. *Askeri Tarih Belgeleri Dergisi*, 38/87 (1989 Şubat), 20-21.
- “Yaşayan Gazilerimiz”. *Yöre Dergisi*, 1 (1990 Şubat), 39.
- “Gaziantep Savaşının İç Yüzü - I (1)”. *Gaziantep Tarih Kültür Dergisi*, 35 (2011 Kasım-Aralık), 44-50.
- “Gaziantep Savaşının İç Yüzü - I (2)”. *Gaziantep Tarih Kültür Dergisi*, 36 (2012 Ocak-Şubat), 48-55.
- Abuşoğlu, Tamer. “Antep’in ‘Açlık Beyannamesi’”. *Gaziantep Tarih Kültür Dergisi*, 2 (2006 Mayıs-Haziran), 12-13.
- “Antep Harbine ait ihanet fotoğrafları”. *Gaziantep Tarih Kültür Dergisi*, 1 (2006 Mart-Nisan), 12-13.
- “Fayat Ağa, Antep Harbi ve Damalhaların Tarihi Üzerine Kısa Notlar”. *Yöre Dergisi*, 12 (1992 Aralık), 27.
- “Fayat Ağa Antep Harbi ve Damalhaların Tarihi Üzerine Kısa Notlar”. *Güneyde Kültür Dergisi*, 5/54 (1993), 21-22
- Akandere, Osman. “Antep’in Fransızlar Tarafından İşgaline Mustafa Kemal Paşa ve Heyet-i Temsiliye’nin Tepkileri”. *Uluslararası Gaziantep Tarihi Sempozyumu Milli Mücadele Döneminde Gaziantep*. Ed. Ahmet Gündüz – Murat Çelikdemir – Selim Osrak - Murat Dağ. 551-575. Ankara: Gazikültür A.Ş. Yayınları, 2018.
- Akbal, İsmail. “Gaziantep Mebusu Kılıç Ali”. *Millî Mücadele’de Güney Bölgesi Sempozyumu Bildiriler*. Haz. Erdem Ünlen-Orhan Neçare-Yunus Emre Tansü- Mehmet Biçici. 341-369. Ankara: Atatürk Araştırma Merkezi Yayınları, 2015.
- Akçora, Ergünöz. “Kilis’in Antep Savunmasındaki Yeri”. *Atatürk Araştırma Merkezi Dergisi*, XI/31 (1995 Mart), 55-87.
- Aksoy, Ömer Asım. “Büyük Arkadaşım: Dr. Mecit Barlas”. *Gaziantep Kültür Fikir ve Sanat Dergisi*, 12/141 (1969 Kasım), 9-10, 15.
-

----- . “Gaziantep’in Kurtuluşunun 14 ncü Yıldönümünde”. *Gaziantep Kültür Fikir ve Sanat Dergisi*, 3/25 (1960 Ocak), 5-6.

----- . “Gaziantep’in Kurtuluşunun 16 ıncı Yıldönümünde”. *Gaziantep Kültür Fikir ve Sanat Dergisi*, 3/27 (1960), 14-17.

----- . “Şahin Beyin Arkasından (Şahan Hafız)”. *Gaziantep Kültür Fikir ve Sanat Dergisi*, 2/23 (1959), 5-6, 18.

----- . “Şehit Şahin”. *Başpınar Dergisi*, 59 (1944 Nisan), 1-4.

----- . “Anıtın Açılışı”. *Gaziantep Life Dergisi*, 7 (2003 Kasım-Aralık), 6.

Aksoy, Volkan. “Milli Mücadele Dönemi Gaziantep’e Fransızlar Nezdinde Bulunan Esirler ve Şehre Yapılan Yardımlar”. *Uluslararası Gaziantep Tarihi Sempozyumu Milli Mücadele Döneminde Gaziantep*. Ed. Ahmet Gündüz – Murat Çelikdemir – Selim Osrak - Murat Dağ. 863-883. Ankara: Gazikültür A.Ş. Yayınları, 2018.

Anlaroğlu, Fahri. “Yasin Beğ (Kutluğ)”. *Yöre Dergisi*, 5 (1991 Şubat), 26-27.

Api, Cumhuriyet Seydi. “25 Aralık Ruhu...”. *Gaziantep Tarih Kültür Dergisi*, 17 (2008 Kasım-Aralık), 44-48.

Arı, Bülent – Ömer Faruk Kadan. “Antep’in Kurtuluş Mücadelesinin İki Önemli İsmi Karayılan ve Şahin Bey’e Edebiyat Penceresinden Bir Bakış”. *Uluslararası Gaziantep Tarihi Sempozyumu Milli Mücadele Döneminde Gaziantep*. Ed. Ahmet Gündüz – Murat Çelikdemir – Selim Osrak - Murat Dağ. 525-543. Ankara: Gazikültür A.Ş. Yayınları, 2018.

Arpacıoğlu, Ömer. “Gaziantep ve Kurtuluşu”. *Gaziantep Kültür Fikir ve Sanat Dergisi*, 9/101 (1966 Mayıs), 5-6.

Arslan, Cemal. “Kurtuluş Yıldönümünde Tarihe Bir Bakış: Gaziantep’liler Ekonomik Savaşta Da Kazanıyorlar”. *Gaziantep Kültür Fikir ve Sanat Dergisi*, 13/149 (1971 Kasım), 7-8, 17.

Arslan, Mukaddes. “Gaziantep’e İstiklal Madalyası Verilmesi ve TBMM’de Yapılan Çalışmalar”. *Uluslararası Gaziantep Tarihi Sempozyumu Milli Mücadele Döneminde Gaziantep*. Ed. Ahmet Gündüz – Murat Çelikdemir – Selim Osrak - Murat Dağ. 811-833. Ankara: Gazikültür A.Ş. Yayınları, 2018.

Aslan, Taner. “Gaziantep Savaşları Kahramanlarından Şehit Şahin ve Gaziantep

- Savaşlarındaki Faaliyetleri...". *Gaziantep Tarih Kültür Dergisi*, 19 (2009 Mart-Nisan), 54-60.
- "Güneyde İstiklâlin Doğan Güneşi; Şehit Kâmil". *Gaziantep Tarih Kültür Dergisi*, 30 (2011 Ocak-Şubat), 46-50.
- Ataç, Ali Cevdet. "Antep Müdafaası ve 25 Kânunevvel". *Başpınar Dergisi*, 67 (1944 Aralık), 14-15.
- Ayaz, Ahmet. "25 Aralık 1921 – Gaziantep'in Kurtuluşu ve Gaziantep Şehitlerini Anma". *Yöre Dergisi*, 5 (1991 Şubat), 32.
- Ayhan. "Ağaçta Sallanan Bacak". *Başpınar Dergisi*, 44 (1943 Ocak), 3,8.
- Ayıntab Haberleri - Gaziantep Büyükşehir Belediyesi Panorama 25 Aralık Ayıntab Savunması Haber Bülteni*. sayı 1-12, 2021. ³⁵
- Balta, Ahmet. "Antep Savunması'na Giden Süreçte Şehirdeki Farklı Yaklaşımlar Üzerine Bir Belge". *Arulis Dergisi*, 9 (2021), 3-8.
- Balta, Nevin. "1919 İşgali Üzerine Kurulan Gaziantep Müdafaa-i Hukuk Cemiyeti". *Ayıntab Dergisi*, 7 (2006 Mayıs-Ağustos), 33-35.
- Barlas, Uğuroğlu. "Antep Harbinden Bir Anı Bir Resim". *Alleben*, 11 (1996 Ocak), 26.
- "Bir Gaziantep Ropörtajı, Harpte Gülle, Sulhte Su". *Gaziantep Kurtuluş Dergisi*, 4 (1963), 14-15.
- "Antep Harbinde Sağlık Hizmeti". *I. Türk Tıp Tarihi Kongresi Bildirileri Kitabı*. 287-296. Ankara: Türk Tarih Kurumu Basımevi, 1992.
- "Antep Harbinde Sağlık Hizmeti". *Yöre Dergisi*, 4 (1990 Kasım), 19-22.
- "Antep'in Açlık Beyannameesi". *Gaziantep Tarih Kültür Dergisi*, 21 (2009 Temmuz-Ağustos), 8-9.
- "İmrenilecek Bir Hemşehrimiz: Ali Diler". *Gaziantep Kültür Fikir ve Sanat Dergisi*, 2/17 (1959 Mart), 8.
- Basmacı, M. Emin. "Çınarlı Kahramanı Ali Niyazi Uygur". *Gaziantep Kültür Fikir ve Sanat*

³⁵ Ayıntab Haberleri gazetesi, Antep'in İngilizler tarafından işgal edilmesinin arifesinde yayımlanmaya başlamıştır. Şehrin işgalinin yakın olduğunun görülmesine üzerine bir tepki olarak yayımlandığı görülmektedir. İngiliz ve Fransız işgalleri sürecinde yayımlanması yasaklanmasına rağmen gizlice basılarak dağıtılmıştır. Gazetenin bu önemine binaen Gaziantep Büyükşehir Belediyesi, Antep'in düşman işgalinin kurtuluşunun 100. yılında Ayıntab Haberleri'ni Ocak-Aralık ayları arasında 12 sayı olarak yayımlamıştır. Her sayısında ise yayımlandığı ayda Antep Savunması'nda yaşanan olaylara yer verilmiş ve ücretsiz olarak dağıtılmıştır.

-
- Dergisi*, 9/100 (1966 Nisan), 11.
- Başakıncı, Bedri. “Antep’i Düşman Hiçbir Zaman Muhasara Edemedi”. *Yakın Tarihimiz Mecmuası*, 4/45 (1963), 184-187.
- Başbekçi, Metin. “Gaziantep Savunması Kahramanı, Mehmet Said (Şahinbey)”. *Kübbiye Tarih, Kültür ve Sanat Dergisi*, 2 (25 Şubat 2020), 32-34.
- Başçılar, Seyfettin. “Gaziantep Savaşının Anlamı”. *Gaziantep Kültür Fikir ve Sanat Dergisi*, 1/4 (1958 Şubat), 13.
- Başkan, Ömer Fatih. “Millî Mücadele Yıllarında İngiliz ve Fransızların İşgal Ettikleri Güney Bölgesi’nde Haberleşmeye Yönelik Sansür Uygulamaları”. *Atatürk Araştırma Merkezi Dergisi*, 36/101 (2020), 1-28.
- Battal, Ahmet Hurşit. “50. Kurtuluş Yıldönümünde: Gaziantep Müdafileri”. *Gaziantep Kültür Fikir ve Sanat Dergisi*, 13/149 (1971 Kasım), 9-10.
- Bayat, Fuzuli - Hasan Karaca. “Antep Savunmasında Ermenilerin İşgalcilerle İş Birliği Açısından Türk-Ermeni İlişkileri”. *Ayıntap Dergisi*, 4 (2005 Mayıs-Ağustos), 6-10.
- Baykara, Tuncer. “Gaziantep Müdafaasının Tarihi ve Coğrafi Kökleri”. *Şahinbey Semineri Bildiri Kitabı*. 33-40. Gaziantep: O.D.T.Ü. Gaziantep Mühendislik Fakültesi, 1988.
- Baykara, Tuncer. “Milli Mücade’de Antep Etrafındaki Mücadelenin Tarihi Kökenleri Üzerine”. *Uluslararası Gaziantep Tarihi Sempozyumu Milli Mücadele Döneminde Gaziantep*. Ed. Ahmet Gündüz – Murat Çelikdemir – Selim Osrak - Murat Dağ. 575-583. Ankara: Gazikültür A.Ş. Yayınları, 2018.
- Bayrak, Samet. “Antep Harbinde ve Öncesinde Sağlık Hizmetleri - 1”. *Kübbiye Tarih, Kültür ve Sanat Dergisi*, 1 (25 Aralık 2019), 30-32.
- . “Antep Harbinde ve Öncesinde Sağlık Hizmetleri - 2”. *Kübbiye Tarih, Kültür ve Sanat Dergisi*, 2 (25 Şubat 2020), 39.
- Beşe, Ülker. “Şehit Mahmut Söylemez (1898-1920)”. *Gaziantep Tarih Kültür Dergisi*, 17 (2008 Kasım-Aralık), 22-27.
- Beşe, Ülker Barlas. “Kepkepzade Abdurrezzak”. *Gaziantep Tarih Kültür Dergisi*, 20 (2009 Mayıs-Haziran), 46-51.
- Biçer, Halit Ziya. “Antep Harbinin Düşündürdükleri”. *Yöre Dergisi*, 1 (1990 Şubat), 27.
- . “Şahin’in Üç Evresi”. *Gaziantep Tarih Kültür Dergisi*, 12 (2008 Ocak-Şubat), 4-7.
-

-
- ". "Gelmişten Geçmişten: Tüfekçi Yusuf" *Yöre Dergisi*, 4 (1990 Kasım), 29-30.
- Büyükoğlu, Yaşar – Selim Osrak. "Gaziantep Savunmasında Nizip Kuvay-i Milliyesinin Rolü". *Uluslararası Gaziantep Tarihi Sempozyumu Milli Mücadele Döneminde Gaziantep*. Ed. Ahmet Gündüz – Murat Çelikdemir – Selim Osrak - Murat Dağ. 883-923. Ankara: Gazikültür A.Ş. Yayınları, 2018.
- Büyükoğlu, Reşit Yaşar. "Millî Mücadele Dönemi'nde Antep Savunmasında Karayılan". *Millî Mücadele'de Güney Bölgesi Sempozyumu Bildiriler*. Haz. Erdem Ünlen-Orhan Neçare-Yunus Emre Tansü- Mehmet Biçici. 267-285. Ankara: Atatürk Araştırma Merkezi Yayınları, 2015.
- ". "Antep Savunmasında Karayılan'ın Faaliyetleri". *Cumhuriyetin 75. Yılına Armağan: Gaziantep*. ed. Yusuf Küçükdağ. 7-18. Gaziantep: Gaziantep Üniversitesi Vakfı Kültür Yayınları, 1999.
- ". "Fransız Kuşatması Altında Antep'in Son Günleri". *Tarih Dergisi*, 158 (2000 Şubat), 36-38.
- ". "Gaziantep Savunmasında Karayılan". *Nizip Yaşam Dergisi*, 2 (2009 Kasım-Aralık), 30-33.
- ". "Gaziantep'in Sembol Şehitlerinden Karayılan". *Kübbiye Tarih, Kültür ve Sanat Dergisi*, 2 (25 Şubat 2020), 35-38.
- Can, Fahri. "Gaziantep Müdafaası ve Selahaddin Adil (Paşa)". *Yeni Tarih Dünyası Dergisi*, 3/24 (1951), 1014-1017,1030.
- ". "Gaziantep Müdafaasından Bir Sahife". *Yakın Tarihimiz Mecmuası*, 4/52 (1963), 398-399.
- Çağlar, Behçet Kemal. "Gavurun Kurşunu Değmez Adama Diyenlerin Şehrinde". *Başpınar Dergisi*, 67 (1944 Aralık), 1-5.
- Çanlı, Mehmet. "Milli Mücadele Döneminde Kızılay'ın Antep'teki Faaliyetleri". *Askeri Tarih Bülteni*, 19/37 (1994), 34-41.
- ". "Kızılay Arşiv Belgelerine Göre İşgal Döneminde Antep'te Sosyal ve Ekonomik Hayat". *Millî Mücadele'de Güney Bölgesi Sempozyumu Bildiriler*. Haz. Erdem Ünlen-Orhan Neçare-Yunus Emre Tansü- Mehmet Biçici. 517-525. Ankara: Atatürk Araştırma Merkezi Yayınları, 2015.
-

Çay, Abdulhaluk. “Milli Mücadelede Gaziantep”. *Şahinbey Semineri Bildiri Kitabı*. 19-24. Gaziantep: O.D.T.Ü. Gaziantep Mühendislik Fakültesi, 1988.

Çay, Mustafa Murat. “An Assessment Of A. Gesar’s Book: ‘Aintab’s Struggle For Existence And The Attitude And Behavior Of Antep Armenians During The Invasions’ –The Anatomy Of A Paradox-”. *International Journal of Eurasia Social Sciencies*, 10/35 (2019), 282-312.

Çetin, Necat. “Resmi Belgelere (1904-1905-1906 Doğumlular) ve Şehitliklerdeki Levhalara Göre İstiklal Harbinde Şehit Düşen Çocuklar (Gaziantep Örneğinde)”. *Uluslararası Gaziantep Tarihi Sempozyumu Milli Mücadele Döneminde Gaziantep*. Ed. Ahmet Gündüz – Murat Çelikdemir – Selim Osrak - Murat Dağ. 833-849. Ankara: Gazikültür A.Ş. Yayınları, 2018.

Çevik, Zeki – Yücel Yiğit. “Milli Mücadele’de Antep ve Savunması: I. TBMM Açık Celselerinden Yansımalar”. *Uluslararası Gaziantep Tarihi Sempozyumu Milli Mücadele Döneminde Gaziantep*. Ed. Ahmet Gündüz – Murat Çelikdemir – Selim Osrak - Murat Dağ. 923-977. Ankara: Gazikültür A.Ş. Yayınları, 2018.

Çevikbaş, Uğur. “Ali Kılıç”. *Gaziantep Kurtuluş Dergisi*, 4 (1963 Aralık), 23.

Çitçi, Abdullah Edip. “Şahinbey Gerçeği ve Mehmet Ali Kayaalp”. *Gaziantep Tarih Kültür Dergisi*, 22 (2009 Eylül-Ekim), 22-26.

Çorbacı, Ayşe Ebru. “Panorama 25 Aralık Gaziantep Savunması Kahramanlık Panoraması ve Müzesi”nde Sergilenen Silahların Konservasyon Çalışmaları”. *Arulis Dergisi*, 9 (2021), 73-80.

Dağ, Murat. “2 Haziran 1920: Özdemir Bey Ayıntab’da”. *Arulis Dergisi*, 9 (2021), 57-63.

----- . “Ali Şefik Özdemir: “Antep Zaferlerini Meydana Getirdim”. *Kübbiye Tarih, Kültür ve Sanat Dergisi*, 1 (25 Aralık 2019), 22-24.

----- . “Bir Şehir Efsanesi Olarak ‘Tak-Takı’nın Gizemi ve Fransızların Zehirli Gaz Kullandığının İşareti”. *Gaziantep Üniversitesi Ayıntâb Araştırmaları Dergisi*, I/1 (2018), 63-68.

Dağlıoğlu, Hikmet Turhan. “İstiklâl Savaşında Anadoludan Kadın Mektupları: Vatan İçin”. *Başpınar Dergisi*, 1 (1939 Şubat), 7-9.

Dai, Adil. “Gaziantep Savunmasının Sonuçları ve Gazilik Ünvanı”. *Şahinbey Semineri Bildiri*

Kitabı. 63-68. Gaziantep: O.D.T.Ü. Gaziantep Mühendislik Fakültesi, 1988.

Dai, Adil. “Aydan Aya: Şahinler Diyarı”. *Gaziantep Kültür Fikir ve Sanat Dergisi*, 2/14 (1958 Aralık), 4.

Demir, Timur - Ergeç, Rifat. “Gaziantep Üniversitesi Gaziantep Kültür Müzesi’nde Sergilenen Antep Savunması’na Ait Muhtemel Eserler”. *Arulis Dergisi*, 9 (2021), 44-50.

Dereköylü, Arzu. “Antep Harbinde Kadın ve Çocukların Rolü”. *Uluslararası Gaziantep Tarihi Sempozyumu Milli Mücadele Döneminde Gaziantep*. Ed. Ahmet Gündüz – Murat Çelikdemir – Selim Osrak - Murat Dağ. 715-731. Ankara: Gazikültür A.Ş. Yayınları, 2018.

Dikici, Ali. “Suriye’nin İşgalinden Sonra Antep’e Gelerek Direniş Mücadelesine İştirak Eden Polisler”. *Uluslararası Gaziantep Tarihi Sempozyumu Milli Mücadele Döneminde Gaziantep*. Ed. Ahmet Gündüz – Murat Çelikdemir – Selim Osrak - Murat Dağ. 653-695. Ankara: Gazikültür A.Ş. Yayınları, 2018.

Ekici, Nail. “Gaziantep’in Unutulmuş Kahramanları”. *Gaziantep Kurtuluş Dergisi*, 4 (1963 Aralık), 19.

Erendil, Muzaffer. “Gaziantep Savunması”. *Kemalist Ülkü*, 20/221-225 (1987 Mart-Temmuz), 15-16.

Erendil, Muzaffer. “Topyekün Harbin Somut Örneklerinden Gaziantep Savunması”. *Silahlı Kuvvetler Dergisi*, 107/314 (1988 Mart), 44-50.

Erserim, Feridun. “Hiç Unutulmayacak Kahraman: Şehit Kâmil”. *Gaziantep Kültür Fikir ve Sanat Dergisi*, 10/110 (1967 Şubat), 3.

Eşref Edib. “Maraş Ve Anteplilerin Kahramanlıkları”. *Sebilürreşad*, 18/467 (1921), 296-304.

Fırat, Kerim. “Gaziantep’in Adsız Kahramanlarından Yirik Fatma”. *Gaziantep Kültür Fikir ve Sanat Dergisi*, 4/48 (1961 Aralık), 21, 23.

Gazel, Gülşen. “Aşama Aşama Gaziantep Savunması”. *Kübbiye Tarih, Kültür ve Sanat Dergisi*, 1 (25 Aralık 2019), 6-15.

Gezginci, Ali – Şahin, Ahmet. “Antep Savunması’nda Lohânizâde Mustafa Nureddin’in Faaliyetleri ve ‘Hubb-i İstiklâlîn Âbidesi: Gaziantep Müdafaası’ Adlı Eseri Üzerine Bir Değerlendirme”. *Millî Mücadelede Cephe Gerisi ve İstiklâl Yolu Gençlik*

-
- Sempozyumu Bildirileri*. Ed. Yunus Emre Çakır - Gözde Kalaycı. 199-229. Çankırı: Kayıkçı Matbaacılık, 2020.
- Gezginci, Ali – Polat, Zeynel Abidin. “Millî Mücadele Dönemi’nde Antep’te İmalat-ı Harbiye Fabrikasının Kuruluşu ve Faaliyetleri”. *Millî Mücadelede Cephe Gerisi ve İstiklâl Yolu Gençlik Sempozyumu Bildirileri*. Ed. Yunus Emre Çakır - Gözde Kalaycı. 319-347. Çankırı: Kayıkçı Matbaacılık, 2020.
- Göğüş, A. Muhtar. “Şahin”. *Başpınar Dergisi*, 59 (1944 Nisan), 11.
- Göğüş, Ali İhsan. “Savunmanın Son Günleri”. *Gaziantep Kültür Fikir ve Sanat Dergisi*, 1/3 (1958 Ocak), 3.
- Göğüş, M. Oğuz. “Gaziantep Harbinde Türk Kahramanları: Kara Hüseyin Ağa (Çınarlı Cephesinde)”. *Gaziantep’i Tanıtıyoruz Dergisi*, 2/2 (1963 Temmuz), 24-25.
- . “Gaziantep Harbinde Türk Kahramanları: Kara Hüseyin Ağa (Çınarlı Cephesinde)”. *Gaziantep’i Tanıtıyoruz Dergisi*, 2/3 (1963 Ağustos), 13-14.
- . “Şahin Beyin Hayatı”. *Gaziantep’i Tanıtıyoruz Dergisi*, 2/12 (1966 Nisan), 16-17.
- Göztoklusu, Murat. “Kurtuluş Savaşımızın Musul’da İlk ve Son Örgütlü Direnişi ve Şefik Özdemir”. *Gaziantep Tarih Kültür Dergisi*, 35 (2011 Kasım-Aralık), 40-43.
- Güçyetmez, Cemil. “Karayılan ve Karayılanı Konu Olarak Alan İlk Kitap”. *Gaziantep Kültür Fikir ve Sanat Dergisi*, 6/65 (1963 Mayıs), 3-4.
- Gül, Nadir. “Kendini Kurtaran Şehir”. *Gaziantep Kurtuluş Dergisi*, 4 (1963 Aralık), 12.
- . “Kendini Kurtaran Şehir”. *Gaziantep Kültür Fikir ve Sanat Dergisi*, 6/72 (1963 Aralık), 4.
- Gülcü, Erdiñç. “Millî Mücadele Döneminde Kilis”. *Kilis 7 Aralık Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 2/3 (2012 Haziran), 1-37.
- Güllü, Ramazan Erhan. “Fahri Can ve Antep Millî Mücadelesi’ndeki Faaliyetleri”. *Uluslararası Gaziantep Tarihi Sempozyumu Millî Mücadele Döneminde Gaziantep*. Ed. Ahmet Gündüz – Murat Çelikdemir – Selim Osrak - Murat Dağ. 849-863. Ankara: Gazikültür A.Ş. Yayınları, 2018.
- . “Millî Mücadele’de Güney Cephesinde Kılıç Ali Bey’in Faaliyetleri”. *Gaziantep University Journal of Social Science*, 16/2 (2017), 490-507.
- Gümüşalan, Nermin. “Millî Mücadelede Antep’in İşgalinin Anadolu Halkı ve Basını
-

-
- Üzerindeki Yansımaları”. *Turkish Studies*, 10/13 (Sonbahar 2015), 289-302.
- Günay, Nejla. “Adana Antep, Maraş ve Urfa’da İngiltere-Fransa Rekabeti ve Bölgenin İşgal Edilmesinin Sebepleri”. *Türkiye Günlüğü Dergisi*, 145 (Kış 2021), 7-18.
- Güvenç, Fevzi. “Antep Harbinin Batman Yürekli Komutanıydı; Dedem, Gazi Yüzbaşı Ökkeş Bahri Güvenç”. *Gaziantep Tarih Kültür Dergisi*, 9 (2007 Temmuz-Ağustos), 56-64.
- Güner, Zekai. “Antep Savunması ve Ali Şefik Özdemir Bey’in Faaliyetleri”. *Zonguldak Karaelmas Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 3/6 (2007), 49-65.
- Güner, Ziya. “Gazilik Günü”. *Başpınar Dergisi*, 45 (1943 Şubat), 1, 7.
- Gürsel, Ali. “Milli Mücadele Döneminde Gaziantep Savunması ve Şahinbey”. *Asia Minor Studies Uluslararası Hakemli Sosyal Bilimler Dergisi*, 1/1 (2013 Ocak), 52-63.
- Güzel, Sabri. “Kurtuluşumuzun 23 üncü Yıldönümü günü”. *Başpınar Dergisi*, 67 (1944 Aralık), 6-16.
- Güzelbey, Cemil Cahit. “Besnili Halk Ozanı Ziya’nın Gaziantep Savunma Destanı”. *Gaziantep Sabah Gazetesi*, 11-15 Ocak 1977 (beş günlük yazı dizisi).
- . “Gaziantep Savunmasının Özellikleri”. *Şahinbey Semineri Bildiri Kitabı*. 29-32. Gaziantep: O.D.T.Ü. Gaziantep Mühendislik Fakültesi, 1988.
- . “Abdünnafi Efendinin Küçük Hafızın Ölümüne Yazdığı Tarih”. *Gaziantep Kültür Fikir ve Sanat Dergisi*, 10/114 (1967 Haziran), 5-6.
- . “Antep’e (Gazi)lik Niçin Verildi?”. *Gaziantep Kültür Fikir ve Sanat Dergisi*, 12/138 (1969 Haziran), 7-8.
- . “Atatürk ve Şehit Kâmil”. *Gaziantep Kültür Fikir ve Sanat Dergisi*, 6/72 (1963 Aralık), 9-10.
- . “Bir Eleştirme: Küçük Hafız ve Mustafa Yavuz”. *Gaziantep Kültür Fikir ve Sanat Dergisi*, 10/110 (1967 Şubat), 5-6, 22-24.
- . “Bu Şehrin Hikayesi: Dayı Ahmet Ağa”. *Gaziantep Kültür Fikir ve Sanat Dergisi*, 9/106 (1966 Ekim), 24.
- . “Bu Şehrin Hikayesi: Gaziantep’i Yıkılmaktan Kurtaran Alim Küçük Hafız”, *Gaziantep Kültür Fikir ve Sanat Dergisi*, 10/111 (1967 Mart), 7-8.
- . “Fonder Kırk İkilik Top”. *Gaziantep Kültür Fikir ve Sanat Dergisi*, 9/108 (1966),
-

-
- 8,18.
- . “Gaziantebin işgal günlerinden hatıralar: Bedevî Arapların Marifetleri”. *Gaziantep Kültür Fikir ve Sanat Dergisi*, 4/47 (1961 Kasım), 23-24.
- . “Gaziantep Harbinde Çapulcular”. *Gaziantep Kültür Fikir ve Sanat Dergisi*, 4/42 (1961 Haziran), 24.
- . “İshak Refet Işıtman”. *Gaziantep Kültür Fikir ve Sanat Dergisi*, 13/154 (1973 Şubat), 11.
- . “Küçük Hafızın Asıl Adı Nedir?”. *Gaziantep Kültür Fikir ve Sanat Dergisi*, 10/112 (1967 Nisan), 17-19.
- . “Müdafaa Gazianteplye kaç mal oldu?”. *Gaziantep Kültür Fikir ve Sanat Dergisi*, 4/48 (1961 Aralık), 11.
- Güzelbeyoğlu, Sabri. “Gaziantep Savaşında Karayılan”. *Gaziantep Kurtuluş Dergisi*, 3 (1962 Aralık) 27.
- . “Kahramanlık Örnekleri”. *Gaziantep Kurtuluş Dergisi*, Sayı 2 (1961 Aralık), 23.
- Güzelhan, Mustafa. “(Gaziantep Savunmasında Şehit Şahinin Yeri) İsimli Kitapçığın Düşündürdükleri”. *Gaziantep Kültür Fikir ve Sanat Dergisi*, 5/60 (1962 Aralık), 3-4, 21.
- . “Antep Savaşında Fransızların Uçaktan Attıkları Bir Beyannamenin Sureti”. *Gaziantep Kültür Fikir ve Sanat Dergisi*, 3/25 (1960 Ocak), 11.
- . “Gaziantep'in Fedakar Bir Evladı Nuri Pazarbaşı”. *Gaziantep Kültür Fikir ve Sanat Dergisi*, 2/19 (1959 Mayıs), 12-16.
- . “Mehmet Kamil Yetkin”. *Gaziantep Kültür Fikir ve Sanat Dergisi*, 5/58 (1962 Ekim), 12-15.
- . “Yeni Yayınlar: Gaziantep Türkçülüğünün Bayrak Şehidi Şahinbey”. *Gaziantep Kültür Fikir ve Sanat Dergisi*, 13/146 (1971 Şubat), 2, 24.
- Gökçek, Ahmet. “Şahanımın Arkasından”, *Gaziantep Kültür Fikir ve Sanat Dergisi*, 13/145 (1970 Kasım), 4, 22.
- Hatipoğlu, Süleyman. “Milli Mücadele’de Suriye İtilafnamesi’nin Yeri”. *Millî Mücadele’de Güney Bölgesi Sempozyumu Bildiriler*. Haz. Erdem Ünlü-Orhan Neçare-Yunus Emre Tansü- Mehmet Biçici. 195-213. Ankara: Atatürk Araştırma Merkezi Yayınları, 2015.
-

-
- Kadan, Ömer Faruk – Bülent Arı. “Antep ve Urfa’nın Kurtuluş Mücadelesinin Aktarımında Türkü ve Ağıtların Yeri”. *Uluslararası Gaziantep Tarihi Sempozyumu Milli Mücadele Döneminde Gaziantep*. Ed. Ahmet Gündüz – Murat Çelikdemir – Selim Osrak - Murat Dağ. 1275-1291. Ankara: Gazikültür A.Ş. Yayınları, 2018.
- Kadir, Süreyya. “Gelmişten Geçmişten: Nalbant Haşan Çavuş”. *Yöre Dergisi*, 3 (1990 Ağustos), 38-39.
- Kadir, Süreyya. “İlkler ve Sonlar”. *Yöre Dergisi*, 1 (1990 Şubat), 7.
- Kalyoncuoğlu, Zeynep. “Antep’te Kuvâ-yı Milliye’nin Oluşumu”. *Millî Mücadele’de Güney Bölgesi Sempozyumu Bildiriler*. Haz. Erdem Ünlen-Orhan Neçare-Yunus Emre Tansü-Mehmet Biçici. 761-795. Ankara: Atatürk Araştırma Merkezi Yayınları, 2015.
- Karabağ, Mehmet. “Hacı Çavuş Tanklarla Karşı Karşıya”. *Gaziantep Kültür Fikir ve Sanat Dergisi*, 2/22 (1959), 14,17.
- Karaca, Hasan. “Antep Savunması Etrafında Oluşan Halk Edebiyatında Kadın”. *Millî Mücadele’de Güney Bölgesi Sempozyumu Bildiriler*. Haz. Erdem Ünlen-Orhan Neçare-Yunus Emre Tansü- Mehmet Biçici. 25-57. Ankara: Atatürk Araştırma Merkezi Yayınları, 2015.
- . “Antep Savunması’nın Halk Diline Yansıması”. *Uluslararası Gaziantep Tarihi Sempozyumu Milli Mücadele Döneminde Gaziantep*. Ed. Ahmet Gündüz – Murat Çelikdemir – Selim Osrak - Murat Dağ. 543-551. Ankara: Gazikültür A.Ş. Yayınları, 2018.
- Karadaş, Yücel. “Antep Şehir Savunması ve Cumhuriyet Dönemi Gaziantep Şehir Kimliğinin İnşası”. “*Ta Ezelden Taşkındır...*” *Antep*. Der. Mehmet Nuri Gültekin. 293-335. İstanbul: İletişim Yayınları, 2011.
- Kargıner, Şefik. “Gaziantep Kurtuluşunun 50.nci Yıldönümü”. *Gaziantep Kültür Fikir ve Sanat Dergisi*, 13/150 (1972 Şubat), 21.
- Kazaz, Bilge. “Antep Harbinde; Postacı Apardım Ahmet (1900-1979)”. *Gaziantep Tarih Kültür Dergisi*, 17 (2008 Kasım-Aralık), 36-39.
- . “Ayıntap’tan Gaziantep’e Dayı Ahmet Ağa”. *Gaziantep Tarih Kültür Dergisi*, 4 (2006 Eylül-Ekim), 50-53.
- . “Ayıntap’tan Gaziantep’e Dr. Mecit Barlas”. *Gaziantep Tarih Kültür Dergisi*, 7
-

-
- (2007 Mart-Nisan), 42-47.
- . “Ayıntap’tan Gaziantep’e Ömer Asım Aksoy”. *Gaziantep Tarih Kültür Dergisi*, 6 (2007 Ocak-Şubat), 46-50.
- . “Ayıntap’tan Gaziantep’e şair Zeki Savcı”. *Gaziantep Tarih Kültür Dergisi*, 5 (2006 Kasım-Aralık), 50-53.
- . “Hazinedar Kâmil’den Yıldırım Kâmil’e - 1”. *Gaziantep Tarih Kültür Dergisi*, 33 (2011 Temmuz-Ağustos), 18-23.
- . “Hazinedar Kâmil’den Yıldırım Kâmil’e - 2”. *Gaziantep Tarih Kültür Dergisi*, 34 (2011 Eylül-Ekim), 22-27.
- . “Hazinedar Kâmil’den Yıldırım Kâmil’e - 3”. *Gaziantep Tarih Kültür Dergisi*, 35 (2011 Kasım-Aralık), 26-31.
- Kemal, Yaşar. “İşgalde Antep Bir Tek Şarkı Söylemiş ve Bu Şarkı Bütün Halkı Ayaklandırmış”. *Gaziantep Kültür Fikir ve Sanat Dergisi*, 4/48 (1961 Aralık), 14-16.
- Keser, Ulvi. “Doğu Lejyonu (Legion d’Orient) ve Güney Bölgesindeki Ermeni Faaliyetleri (1918-1922)”. *Millî Mücadele’de Güney Bölgesi Sempozyumu Bildiriler*. Haz. Erdem Ünlen-Orhan Neçare-Yunus Emre Tansü- Mehmet Biçici. 83-129. Ankara: Atatürk Araştırma Merkezi Yayınları, 2015.
- . “Kıbrıs’tan Antep’e Kurulan Şer ve İhanet Köprüsü; Fransız Üniformalı Ermeniler”. *Uluslararası Gaziantep Tarihi Sempozyumu Milli Mücadele Döneminde Gaziantep*. Ed. Ahmet Gündüz – Murat Çelikdemir – Selim Osrak - Murat Dağ. 583-653. Ankara: Gazikültür A.Ş. Yayınları, 2018.
- Kılıç, Ali. “Gaziantep’in Kurtuluş Yıldönümü”. *Gaziantep Kurtuluş Dergisi*, 4 (1963 Aralık), 10-11.
- Kıratlı, Ahmet. “Kılıç Ali’nin Antep’e Gelişi ve Ermenilere Yaptığı Uyarı”. *Arulis Dergisi*, 9 (2021), 50-57.
- Konca, Hande. “Gaziantep’e Değer Katan Bir Şahsiyet: I. Dönem TBMM’de Antep Milletvekili Mehmet Yasin Sani Kutluğ Bey ve Faaliyetleri”. *Uluslararası Gaziantep Tarihi Sempozyumu Milli Mücadele Döneminde Gaziantep*. Ed. Ahmet Gündüz – Murat Çelikdemir – Selim Osrak - Murat Dağ. 747-779. Ankara: Gazikültür A.Ş. Yayınları, 2018.
-

-
- Köylüoğlu, Akten. “25 Aralık’ın Hatırlattıkları...”. *Gaziantep Tarih Kültür Dergisi*, 5 (2006 Kasım-Aralık), 18-25.
- Kulaksız, Ali. “Bir Çuval Patlıcan ve Bir Şehit”. *Gaziantep Kültür Fikir ve Sanat Dergisi*, 3/26 (1960), 23.
- Kurt, Ümit, “Antep’in Gayri Resmî Tarihi”. *Toplumsal Tarih Dergisi* 284 (2017), 50-57.
- Küçük, Sebahattin. “Gaziantep Savunması Kahramanlarından: Fedai Mehmet”. *Yöre Dergisi*, 6 (1991 Mayıs), 13-15.
- Lohanlı, Mustafa. “Kurbanbaba Savaşı”, *Sabah Gazetesi*, 1214 (25 Aralık 1965), 2, 4.
- Lohanlı, Hasan Fehmi. “Çınarlı Cephesi Savunması”. *Sabah Gazetesi*, 1515 (25 Aralık 1966), 3.
- . “Mağarabaşı Savunması”. *Sabah Gazetesi*, 1778 (24 Aralık 1967), 2.
- Mutlu, Cengiz. “Mustafa Kemal Paşa’nın Güney Siyaseti ve Antep”. *Uluslararası Gaziantep Tarihi Sempozyumu Milli Mücadele Döneminde Gaziantep*. Ed. Ahmet Gündüz – Murat Çelikdemir – Selim Osrak - Murat Dağ. 695-715. Ankara: Gazikültür A.Ş. Yayınları, 2018.
- Oğan, Remziye. “28 Mart 1965 günü Şehit Şahin töreninde yapılan bir konuşma: Gaziantep Savaşında Şehit Şahinin Yeri”. *Gaziantep Kültür Fikir ve Sanat Dergisi*, 8/88 (1965 Nisan), 3-4, 21-22.
- Osrak, Selim. “Ankara İtilafnamesinin Türk Basınındaki Yansımaları”. *Uluslararası Gaziantep Tarihi Sempozyumu Milli Mücadele Döneminde Gaziantep*. Ed. Ahmet Gündüz – Murat Çelikdemir – Selim Osrak - Murat Dağ. 977-993. Ankara: Gazikültür A.Ş. Yayınları, 2018.
- Özakman, Turgut. “Sayın Turgut Özakman’ın Gaziantep Müdafaası’nın 87. Yıldönümü münasebetiyle Gaziantep Ticaret Odasında yaptığı konuşma...”. *Gaziantep Tarih Kültür Dergisi*, 19 (2009 Mart-Nisan), 5-9.
- Özçelik, İsmail. “Antep’in İşgali ve Kurtuluşuna Dair Bazı Gazetelerde Yayınlanan Haberlere İlişkin Değerlendirmeler”. *Uluslararası Gaziantep Tarihi Sempozyumu Milli Mücadele Döneminde Gaziantep*. Ed. Ahmet Gündüz – Murat Çelikdemir – Selim Osrak - Murat Dağ. 779-797. Ankara: Gazikültür A.Ş. Yayınları, 2018.
-

-
- Özdemir, İbrahim. “Şahinbey; Yumrukları Memleket Kadar Büyük Bir Kahraman”. *Gaziantep Tarih Kültür Dergisi*, 34 (2011 Eylül-Ekim), 18-21.
- Özdoğan, Talat. “Milli Mücadele’de Gaziantep”. *Silahlı Kuvvetler Dergisi*, 108/320 (1989 Mart), 62-74.
- Özer, Ayhan – İbrahim Yıldız. “Antep Savunması ve Kahramanlarının Plastik Sanatlara Yansıması”. *Uluslararası Gaziantep Tarihi Sempozyumu Milli Mücadele Döneminde Gaziantep*. Ed. Ahmet Gündüz – Murat Çelikdemir – Selim Osrak - Murat Dağ. 1315-1343. Ankara: Gazikültür A.Ş. Yayınları, 2018.
- Özer, Cevat. “Hürlüğün Zaferi”. *Gaziantep Kültür Fikir ve Sanat Dergisi*, 1/4 (1958 Şubat), 10.
- Özgüler, Baki. “Antep: Türk Kurtuluş Azminin Sembolüdür”. *Gaziantep Kültür Fikir ve Sanat Dergisi*, 13/149 (1971 Kasım), 21.
- Özkaraman, Abdulkadir. “Karayılan (Molla Mehmed)’in Şehadetine Kadar Gaziantep Savunması”. *Millî Mücadelede Cephe Gerisi ve İstiklâl Yolu Gençlik Sempozyumu Bildirileri*. Ed. Yunus Emre Çakır - Gözde Kalaycı. 183-199. Çankırı: Kayıkcı Matbaacılık, 2020.
- Özlu, Zeynel. “Gaziantep’in Kurtuluş Bayramı (25 Aralık 1935)”. *Kübbiye Tarih, Kültür ve Sanat Dergisi*, 1 (25 Aralık 2019), 28-29.
- Özmen, M. “Şahin ve Şahinler”. *Başpınar Dergisi*, 71 (1945 Nisan), 2.
- Öztürk, Ayhan. “Antep’te Ermeni ve Fransız Zulmü”. *Sömürgecilik Hareketlerinde Fransa ve Anadolu’da Fransız Ermeni Birliği*. ed. Orhan Kılıç – Mehmet Çevik. 127-133. Elazığ: Fırat Üniversitesi Yayınları, 2003.
- . “Aşk-ı Vatan Timsali Gaziantep”. *Türk Yurdu*, 11/52 (1991 Aralık), 50-51.
- . “Millî Mücadele’de Gaziantep”. *Türkler Ansiklopedisi*, 15. ed. Hasan Celâl Güzel – Kemal Çiçek – Salim Koca. 820-829. Ankara: Yeni Türkiye Yayınları, 2002.
- Özyazgan, Nurettin. “Antep Harbinde Şeker Olayı”. *Gaziantep Kültür Fikir ve Sanat Dergisi*, 3/33 (1960 Eylül), 19-20.
- Pamuk, Bilgehan. “Antep Savunması ve Boyno Memik’in Faaliyetleri”. *Türkiye Günlüğü Dergisi*, 145 (Kış 2021), 130-144.
- Paksoy, Yaşar. “Milli Mücadelede Gaziantep”. *TATM*, 2/15 (1963), 32-34.
-

-
- Pekdoğan, Celal. “Antep ve Ermeniler”. *Gaziantep Tarih Kültür Dergisi*, 1 (2006 Mart-Nisan), 30-37.
- . “Gaziantep’in İstiklal Madalyası konusu”. *Gaziantep Tarih Kültür Dergisi*, 6 (2007 Ocak-Şubat), 10-13.
- Saraçoğlu, Tahsin. “Kurtuluş Savaşından Belgeler - Açlık Beyannamesi”. *Gaziantep Kültür Fikir ve Sanat Dergisi*, 12/133 (1969 Ocak), 11-12, 15.
- Sarıbal, İsmet. “Bir Antep Savunması Mücahidi Portresi: Leblebici Ballı Ali”. *Uluslararası Gaziantep Tarihi Sempozyumu Milli Mücadele Döneminde Gaziantep*. ed. Ahmet Gündüz – Murat Çelikdemir – Selim Osrak - Murat Dağ. 797-811. Ankara: Gazikültür A.Ş. Yayınları, 2018.
- Satıcı, Erdoğan M. “Antep Savunması”. *Türk Dünyası Tarih Dergisi*, 11 (1987 Kasım), 28-31.
- Savcı, Halil. “Yaşayan Şahin”. *Başpınar Dergisi*, 59 (1944 Nisan), 14.
- Savcı, Zeki. “Şahin Beyin Şehit Oluşunun Kırkıncı Yıl Dönümü”. *Gaziantep Kültür Fikir ve Sanat Dergisi*, 3/28 (1960 Nisan), 8-10.
- Saygılı, Hasip. “Gaziantep Savunmasının Hazırlık ve Teşkilatlanmasını Ali Cenani Bey mi Yaptı?”. *Tarih ve Gelecek Dergisi*, 7/2 (2021 Haziran), 805-817.
- Şavklı, Cengiz. “Birinci Dönem Türkiye Büyük Millet Meclisi’nde Antep Milletvekili Mehmet Ali Cenani Bey ve Faaliyetleri”. *Gaziantep Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 7/2 (2008), 405-425.
- Seçkinler, Ali Hakan. “Antep Savunması ve Türk Polisinin Antep Savunmasındaki Faaliyetleri”. *Gaziantep Üniversitesi Ayıntâb Araştırmaları Dergisi*, 3/1 (2021), 1-14.
- Semiz, Yaşar. “1919 Sonlarında Gaziantep’te Kurulan Mudafaai Hukuk Cemiyeti”. *Yöre Dergisi*, 1 (1990 Şubat), 28.
- . “Milli Mücadelede Gaziantep”. *Gaziantep Tarihi ve Kültürel Değerleri Sempozyumu Bildirileri*. 41-46. Gaziantep: Gaziantep Rotary Kulübü, 1987.
- Severoğlu, B. Sıtkı. “Bir Kurtuluş Savaşı Kahramanı; Şahin Bey Namlı Mehmed Said’in Yaşamından Bazı İzler”. *Arulis Dergisi*, 9 (2021), 63-73.
- Sevimlisoy, Ali. “Karayılan’ın Hayatı”. *Gaziantep Kültür Fikir ve Sanat Dergisi*, 3/25 (1960 Ocak), 6.
-

Solmaz, Mehmet. “Antepli Şahin Bey 70 Yıl Önce Şehid Edilmişti”. *Yöre Dergisi*, 2 (1990 Mayıs), 30-31.

----- . “Karayılan Türküsü Yakılması Hikayesi”. *Yöre Dergisi*, 1 (1990 Şubat), 15-16.

----- . “Şehit Şahin”. *Gaziantep Kültür Fikir ve Sanat Dergisi*, 1/7 (1958 Mayıs), 5.

Söylemez, Cemil Muhtar. “Söylemez Mahmut'un Şahadeti”. *Gaziantep Kültür Fikir ve Sanat Dergisi*, 6/72 (1963 Aralık), 15-16.

Söylemez, Faruk. “Antep Savunması Kahramanı Karayılan'ın Kimliği ve Faaliyetleri”. *Uluslararası Gaziantep Tarihi Sempozyumu Milli Mücadele Döneminde Gaziantep*. ed. Ahmet Gündüz – Murat Çelikdemir – Selim Osrak - Murat Dağ. 731-747. Ankara: Gazikültür A.Ş. Yayınları, 2018.

Şahin, Mustafa. “Birinci Dünya Savaşı ve İstiklal Harbi'nde Güney Cephelerindeki Askerlik Şubeleri Kilis Askerlik Şubesi Örneği”. *Millî Mücadele'de Güney Bölgesi Sempozyumu Bildiriler*. haz. Erdem Ünlen-Orhan Neçare-Yunus Emre Tansü- Mehmet Biçici. 525-551. Ankara: Atatürk Araştırma Merkezi Yayınları, 2015.

Şahiner, Necmeddin. “Antep Harbinde Ustalarımız Nasıl Çalıştı?”. *Yöre Dergisi*, 4 (1990 Kasım), 13-15.

----- . “Gazi Şehrin Destanı Nasıl Yazılacak”. *Yöre Dergisi*, 12 (1992 Aralık), 3-4.

----- . “Gazi Şehrin Destanından Üç Beş Satır”. *Yöre Dergisi*, 3 (1990 Ağustos), 33-34.

----- . “Şahin Bey'in Torunu: Nezihe Şehit Şahin”. *Yöre Dergisi*, 5 (1991 Şubat), 5.

Şahingöz, M. (1995). “Millî Mücadele Esnasında Güneydoğu Anadolu Bölgesinde Yapılan Millî Birlik ve Beraberlik Mitingleri”. *Atatürk Araştırma Merkezi Dergisi*, XI/32 (1995), 417-432.

Şehsuvaroğlu, Bedii Nuri. “Müfide Ferid Tek Ve Gaziantep”. *Yeni İnsan Dergisi*, 9/99 (1971), 14-16.

Şerifoğlu, Ö. Faruk. “İshak Refet Işıtman (1891-1946)”. *Kübbiye Tarih, Kültür ve Sanat Dergisi*, 1 (25 Aralık 2019), 26- 28.

Şıvgın, Hale. “Antep'e Suriye Yönünden 86 Yıl Arayla Gelen İki İşgalin Mukayeseli Analizi”. *Millî Mücadele'de Güney Bölgesi Sempozyumu Bildiriler*. haz. Erdem Ünlen-Orhan Neçare-Yunus Emre Tansü- Mehmet Biçici. 213-237. Ankara: Atatürk Araştırma Merkezi Yayınları, 2015.

Tanyol, Cahit. “Gaziantep’in Kurtuluşu Münasebetiyle: Bir Yıldönümü”. *Gaziantep Kültür Fikir ve Sanat Dergisi*, 6/61 (1963 Ocak), 9-10.

----- . “Kırkıncı Yıldönümünde”. *Gaziantep Kurtuluş Dergisi*, 2 (1961 Aralık), 1.

----- . “Şahan’ın Yiğitleri: Mustafa Küllük”. *Gaziantep Kültür Fikir ve Sanat Dergisi*, 2/14, (1958 Aralık) 16.

Timurtaş, Faruk K. “Kuva-yı Milliyecilere Selâm”. *Gaziantep Kültür Fikir ve Sanat Dergisi*, 13/150 (1972 Şubat), 9-10.

Toksoy, Ali Enver. “Gaziantep Müdafaası”. *Ülkü Dergisi*, 56 (1944).

----- . “Gaziantep Müdafası”. *Resimli Ay*, 30-31 (1938)

----- . “Kurtuluşunun 27. Yıldönümü Münasebetiyle: Gaziantep Müdafaası”. *İller ve Belediyeler Dergisi*, 38-39 (1948 Kasım-Aralık), 40-45.

Toprak, Şahin. “25 Aralık 1960 Kurtuluş Bayramı Töreninde Gençlik ve Derneğimiz Adına Söylenen Nutuk”. *Gaziantep Kültür Fikir ve Sanat Dergisi*, 4/38 (1961 Şubat), 14.

----- . “Türklüğün Kalesi Gaziantep”. *Gaziantep Tarih Kültür Dergisi*, 2/16 (1959 Şubat), 9-10.

Tok, Ferhat. “Antep Savunmasında Sağlık Hizmetleri”. *Gümüşhane Üniversitesi Sağlık Bilimleri Dergisi*, 6/3 (2017), 138-146.

Türker, Şefik. “25 Aralık”. *Başpınar Dergisi*, 103-104 (1948 Kasım-Aralık), 1-2.

----- . “Şehit Şahin”. *Başpınar Dergisi*, 95 (1948 Mart), 16.

Türkmen, Zekeriya. “Gaziantep’in Millî Mücadele Dönemi Kahramanlarından Milis Kaymakam Ali Şefik (Özdemir) Bey”. *Millî Mücadele’de Güney Bölgesi Sempozyumu Bildiriler*. haz. Erdem Ünlen-Orhan Neçare-Yunus Emre Tansü- Mehmet Biçici. 285-309. Ankara: Atatürk Araştırma Merkezi Yayınları, 2015.

----- . “Türk İstiklâl Harbi’nde Milis Kaymakamı (Ali Şefik) Özdemir Bey’in Antep ve Musul Cephesindeki Faaliyetlerine Dair Bir Değerlendirme (1885-18 Mayıs 1951)”. *Türkiye Günlüğü Dergisi*, 145 (Kış 2021), 161-172.

Uçuk, Ceyhun – Mehmet Fatih Kayran. “Gaziantep Mutfağının Tarihsel Gelişimi: Millî Mücadele Döneminde Gaziantep’te Yeme İçme Faaliyetleri”. *Safran Kültür ve Turizm Araştırmaları Dergisi*, 3/2 (2020), 258-272.

-
- Uğurlu, Alev Sınar. “Hakimiyet-i Milliye Sayfalarından İşgal Altındaki Antep”. *Uludağ Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 15/27 (2014), 307-315.
- Uğurluer, Dinçer. “11 Şubat 1919 Tarihli Rehnüma Gazetesi’nde Antep’te İngiliz İşgali İle İlgili Haberler”. *Arulis Dergisi*, 9 (2021), 21-26.
- Uğurluer, Murat. “Fotoğraflarla Şehitler Abidesi ve Abidenin Açılış Töreni”. *Arulis Dergisi*, 9 (2021), 30-44.
- . “Milli Mücadele Kahramanlarından Hurşid Ağa”, *Yorum Dergisi*, 38 (2001), 40-42.
- . “Şehit Kamil’in Şehadeti İle İlgili İlk Defa Yayımlanan Bir Belge”. *Arulis Dergisi*, 9 (2021), 8-14.
- Uygun, Mehmet. “Kurtuluş Günü Konuşması”. *Gaziantep Kültür Fikir ve Sanat Dergisi*, 1/4 (1958 Şubat), 9.
- Uzun, Erol - Doğan Uzun, Pınar. “Antep savunması’nın Gaziantep ili yerleşme adları üzerindeki etkisi ve bu etkinin Coğrafi Bilgi Sistemleri tabanlı mekânsal analizi”. *Türk Coğrafya Dergisi*, 72 (2019), 7-12.
- Uzun, Erol – Serhat Zaman. “Savaş Alanları Turizminin Bir Çekiciliği Olarak Antep Savunması Mirası: Potansiyeli ve Gaziantep Turizmi Açısından Önemi Üzerine Coğrafi Bir Değerlendirme”. *Uluslararası Türkçe Edebiyat Kültür Eğitim (TEKE) Dergisi*, 9/2 (2020), 919-940.
- Üner, Tevfik. “Tanrıya Bir Yalvarış”. *Gaziantep Kültür Fikir ve Sanat Dergisi*, 13/150 (1972 Şubat), 22-23.
- Ünler, Ali Nadi. “Acı Günler ve Bir Belge”. *Sabah Gazetesi*, 3290 (25 Aralık 1972), 1.
- . “Haberimiz Olmadan Verilen Gazilik”. *Gaziantep Kültür Fikir ve Sanat Dergisi*, 14/158 (1974), 11.
- . “Şahin Bey'in Gaziantep Savunmasındaki Rolü”. *Şahinbey Semineri Bildiri Kitabı*. 25-28. Gaziantep: O.D.T.Ü. Gaziantep Mühendislik Fakültesi, 1988.
- . “Gazi Yurdun Gazilik Günü”. *Başpınar Dergisi*, 56-57 (1944 Ocak-Şubat), 1-5.
- . “Gaziantep Savaşı Kahramanlarından: Fedayi Ökkâş”. *Gaziantep Kültür Fikir ve Sanat Dergisi*, 3/36 (1960 Aralık), 8.
- . “Gaziantep Savaşında Bir Gün ve Bir Belge”. *Gaziantep Kurtuluş Dergisi*, 4 (1963 Aralık), 13.
-

-
- . “Gaziantep Savaşının Kronolojisi”. *Gaziantep Kültür Fikir ve Sanat Dergisi*, 4/48 (1961 Aralık), 12-14.
- . “Gaziantep Savunması”. *Gaziantep Kültür Fikir ve Sanat Dergisi*, 1/1 (1957 Kasım), 10-11,13.
- . “Gaziantep Savunmasından Belgeler: Savunmanın Ana Örgütü Semtlerde Nasıl Kuruldu?”. *Gaziantep Kültür Fikir ve Sanat Dergisi*, 13/154 (1973 Şubat), 9.
- . “Kronolojik Gaziantep Müdafaası”. *Gaziantep Kültür Fikir ve Sanat Dergisi*, 3/36 (1960 Aralık), 17.
- . “Şahin Bey”. *Başpınar Dergisi*, 46 (1943 Mart), 6-7.
- . “Şehit Şahin Beyi Anma Töreninde Ali Ünlerin Yaptığı Konuşma”. *Gaziantep Kültür Fikir ve Sanat Dergisi*, 6/64 (1963 Nisan), 20-23.
- . “Şehit Şahinin Hayatı”. *Başpınar Dergisi*, 59 (1944 Nisan), 7-10.
- . “Gaziantep müdafaası hakkında tarihi bir karar (Bir hüküm)”. *Sabah Gazetesi*, 2378 (25 Aralık 1969), 2.
- Üzüm, İsmail Hakkı - Kazıcı, Özgür. “100. Yılında Bir Şehrin “Gazi” Olma Süreci: Ayıntab’dan “Gazi Ayıntab”a”. *Arulis Dergisi*, 9 (2021), 14-21.
- Yakar, Halil İbrahim. “Acı Zerdali Çekirdeği Rapor”. *Kübbiye Tarih, Kültür ve Sanat Dergisi*, 1 (25 Aralık 2019), 21.
- . “Açlık İle Ölüm Arasındaki Çaresizlik: Acı Zerdali Çekirdeği”. *Arulis Dergisi*, 9 (2021), 26-30.
- . “Antep Direnişinin İlk Kıvılcımı - Şehitkamil”. *Kübbiye Tarih, Kültür ve Sanat Dergisi*, 2 (25 Şubat 2020), 22- 28.
- . “Antep Savunması Ana Kaynakları”. *Kübbiye Tarih, Kültür ve Sanat Dergisi*, 1 (25 Aralık 2019), 16- 19.
- . “Antep Savunması Ana Kaynakları”. *Türkiye Günlüğü Dergisi*, 145 (Kış 2021), 172-188.
- . “Antep Savunması Ana Kaynaklarında Maraş”. *Gaziantep Üniversitesi Ayıntab Araştırmaları Dergisi* 1/1 (2018), 49-62.
- . “General Gobo Beyannamesi”. *Kübbiye Tarih, Kültür ve Sanat Dergisi*, 1 (25
-

Aralık 2019), 20.

Yakar, Hüseyin. “Adil Dai’nin Hazırladığı Bir Kitap: ‘Olaylarla Gaziantep Savaşı’”. *Yöre Dergisi*, 9 (1992 Mart), 12-14.

Yener, Şakir Sabri. “Acı Çekirdek Ekmeği Fabrikası”. *Gaziantep Kültür Fikir ve Sanat Dergisi*, 12/136 (1969 Nisan), 2, 23.

----- . “Beş Fişek, Bir Tüfek”. *Gaziantep Kültür Fikir ve Sanat Dergisi*, 13/150 (1971 Şubat), 7-8.

----- . “Beş Fişek, Bir Tüfek”. *Sabah Gazetesi*, 2685 (25 Aralık 1970), 1-4.

----- . “Bir Ağaç Bayramının Hatırlattıkları: Kurtuluş Savaşından Sonra Gaziantep’te Ağaç Dikimi”. *Gaziantep Kültür Fikir ve Sanat Dergisi*, 12/139 (1969 Temmuz), 7, 21.

----- . “Bir Taplo Ve Gaziantep Savaşı (Gaziantep Kurtuluşunun 49 cu yıldönümü dolayısıyla)”. *Gaziantep Kültür Fikir ve Sanat Dergisi*, 13/146 (1970 Şubat), 22-23.

----- . “Bizim Sığınak”. *Gaziantep Kültür Fikir ve Sanat Dergisi*, 2/14 (1958 Aralık), 3, 22.

----- . “Dayı Ahmet Ağa”. *Gaziantep Kültür Fikir ve Sanat Dergisi*, 2/15 (1959 Ocak), 6, 21.

----- . “Gazi Tud”. *Başpınar Dergisi*, 67 (1944 Aralık), 8.

----- . “Yeni Yayınlar: ‘Gaziantep Savunmasında Şehit Şahin’in Yeri’”. *Gaziantep Kültür Fikir ve Sanat Dergisi*, 6/63 (1963 Mart), 16-17.

Yetişgin, Mehmet. “Mondros Mütarekesi’nin Çukurova, Antep, Urfa ve Maraş’ta Uygulanması”. *Türkiye Günlüğü Dergisi*, 145 (Kış 2021), 18-28.

----- . “Osmanlı Çöküş Sürecinde Güney Bölgesine Yönelik Paylaşım Projeleri”. *Millî Mücadele’de Güney Bölgesi Sempozyumu Bildiriler*. haz. Erdem Ünlen-Orhan Neçare-Yunus Emre Tansü- Mehmet Biçici. 715-745. Ankara: Atatürk Araştırma Merkezi Yayınları, 2015.

Yetkin, Hulusi. “Gaziantep Müdafaasının Bilinmeyen Tarafları”. *Yakın Tarihimiz*, 2/19 (1962), 181-182.

----- . “Gaziantep Savunmasında Şehir İçi Türk Kuvvetleri”. *Gaziantep Kültür Fikir ve Sanat Dergisi*, 10/109 (1967 Ocak), 1.

-
- . “M. Kamil Yetkin”. *Gaziantep Kültür Fikir ve Sanat Dergisi*, Cilt 7/82 (1964 Ekim), 4, 21-24.
- . “Şahin Beyin Şehit Oluşunun Kırkıncı Yıl Dönümü”. *Gaziantep Kültür Fikir ve Sanat Dergisi*, 3/28 (1960 Nisan), 8-10.
- . “Türkiye Cumhuriyeti Doğarken: Gaziantep Savunması”. *Gaziantep Kültür Fikir ve Sanat Dergisi*, 10/109 (1967 Ocak), 3-4, 22.
- . “Türkiye Cumhuriyeti Doğarken: Gaziantep Savunması”. *Gaziantep Kültür Fikir ve Sanat Dergisi*, 10/110 (1967 Şubat), 28.
- . “Türkiye Cumhuriyeti Doğarken: Gaziantep Savunması”. *Gaziantep Kültür Fikir ve Sanat Dergisi*, 10/114 (1967 Haziran), 12-14.
- . “Türkiye Cumhuriyeti Doğarken: Gaziantep Savunması”. *Gaziantep Kültür Fikir ve Sanat Dergisi*, 10/115 (1967 Temmuz), 21.
- . “Türkiye Cumhuriyeti Doğarken: Gaziantep Savunması”. *Gaziantep Kültür Fikir ve Sanat Dergisi*, 10/118 (1967 Ekim), 16-18.
- . “25 Aralık 1958 kurtuluş yıldönümü münasebetiyle”. *Gaziantep Kültür Fikir ve Sanat Dergisi*, 2/16 (1959 Ocak), 5-6.
- . “43. Yıl Dönümü Münasebetiyle: Gaziantep Savunması, Gaziantep Tarihinde Bir Dönüm Noktasıdır”. *Gaziantep Kültür Fikir ve Sanat Dergisi*, 8/85 (1965 Ocak), 22-23.
- . “Filimler Arasında: Şahinler Diyarı”. *Gaziantep Kültür Fikir ve Sanat Dergisi*, 2/14 (1958 Aralık), 5-6.
- . “Gaziantep’in Kurtuluş Yıldönümünde Hemşehrilerimizden Bir Dileğimiz”. *Gaziantep Kültür Fikir ve Sanat Dergisi*, 3/36 (1960 Aralık), 3.
- . “Kilisin Kurtuluşu Münasebetiyle: Kilis”. *Gaziantep Kültür Fikir ve Sanat Dergisi*, 8/85 (1965 Ocak), 7-8.
- . “Şahin Destanı”. *Gaziantep Kültür Fikir ve Sanat Dergisi*, 6/61 (1963 Ocak), 8, 17-19.
- . “Şehadetinin 46. Yıl Dönümü Münasebetiyle Karayılan Kimdir?”. *Gaziantep Kültür Fikir ve Sanat Dergisi*, 9/102 (1966 Haziran), 13-16.
- . “Yeni Bir Yayın: Şehit Mahmut Söylemez”. *Gaziantep Kültür Fikir ve Sanat*
-

Dergisi, 9/102 (1966 Haziran), 11-12.

----- . “Yeni Yayınlar: İstiklâl Sevgisinin Abidesi Gaziantep Müdafaası”. *Gaziantep Kültür Fikir ve Sanat Dergisi*, 13/156 (1973 Ağustos), 3-4.

----- . “Gaziantep Harbini İdare Eden Teşkilatımız”. *Gaziantep Kültür Fikir ve Sanat Dergisi*, 1/3 (1958 Ocak), 6-7.

----- . “Gaziantep Savaşı Hatıralarından Derlemeler”. *Gaziantep Kültür Fikir ve Sanat Dergisi*, 5/53 (1962 Mayıs), 23-24.

----- . “Gaziantep savunmasından bahseden yayınlar”. *Sabah Gazetesi*, 584 (26 Aralık 1963), 3-4.

----- . “Gaziantep Savunması ve Ermeniler”. *Şahinbey Semineri Bildiri Kitabı*. 49-62. Gaziantep: O.D.T.Ü. Gaziantep Mühendislik Fakültesi, 1988.

Yıldırım, Seyfi. “1921 Londra Konferansı’nda Fransa’nın Tavrı ve Güney Cephesine Yansımaları”. *Millî Mücadele’de Güney Bölgesi Sempozyumu Bildiriler*. Haz. Erdem Ünlen-Orhan Neçare-Yunus Emre Tansü- Mehmet Biçici. 695-715. Ankara: Atatürk Araştırma Merkezi Yayınları, 2015.

Yücebaş, Ferit. “Milli Hâkimiyet Perspektifinde Antep Savunması”. *Türkiye Günlüğü Dergisi*, 138 (2019), 42-54.

Zorer, Mehmet. “Şehit Oğlu Memik”, *Gaziantep Kültür Fikir ve Sanat Dergisi*, 2/21 (1959 Temmuz), 20.

TİYATRO

Göğüş, Celal. “Kahraman Çocuklar”. *Gaziantep’i Tanıtıyoruz Dergisi*, 2/5 (1964 Ocak), 3-13.

Ulu, Şükrü Erdoğan. *Ayıntap Nasıl Gazi Oldu?.. -Manzum 4 Piyade-*. Düzce: Baysal Matbaası, 1963.

ŞİİR

-
- . “Harekâtî Milliye Kahramanlarına”. *Gaziantep Kültür Fikir ve Sanat Dergisi*, 3/36 (1960 Aralık), 18.
- Anlaroğlu, Fehmi. “Gaziantep’liyiz”. *Yöre Dergisi*, 1 (1990 Şubat), 25.
- Aslıkara, Halil. “Unutma Oğul”. *Yöre Dergisi*, 9 (1992 Mart), 39.
- . “Türk Verdünü”. *Sabah Gazetesi*, 2077 (25 Aralık 1968), 2.
- Aşık Ziya. “Oku Çocuğum”. *Yöre Dergisi*, 1 (1990 Şubat), 16.
- Başçılar, Seyfi. “Alınmaz Gaziantep”. *Gaziantep Kültür Fikir ve Sanat Dergisi*, 1/3 (1958 Ocak), 10.
- Besnili Âma Ziya. “Gaziantep Harbi Üzerine Yazılan Besnili Âma Ziyân Destanı”. *Başpınar Dergisi*, 56-57 (1944 Ocak-Şubat), 10.
- Bingöl, Orhan. “Gazi Yurd İçin”. *Başpınar Dergisi*, 103-104 (1948 Kasım-Aralık), 22.
- Canbolat, Muhittin. “Antebim”. *Gaziyurt Gazetesi*, 471 (25 Aralık 1949), 3.
- . “25 Aralık Bayramımız var”. *Demokrat Ses Gazetesi*, 1141 (25 Aralık 1957), 1.
- Cenani, Rıza. “Vatanıma”. *Yeni Gaziantep Gazetesi*, 290 (28 Birincikânun 1943), 2.
- Çağlar, Behçet Kemal. “Gaziantep”. *Gaziantep Kültür Fikir ve Sanat Dergisi*, 1/5 (1958 Mart), 10.
- . “Gaziantep’e Gönülden Kopan Satırlar”. *Gaziantep Kültür Fikir ve Sanat Dergisi*, 1/6 (1958 Nisan), 8.
- . “Gazi Şehir”, *Başpınar Dergisi*, 56-57 (1944 Ocak-Şubat), 20.
- . “Gazi Şehir”, *Başpınar Dergisi*, 67 (1944 Aralık), 7.
- . “Gazi Şehir”. *Gaziantep Kültür Fikir ve Sanat Dergisi*, 1/2 (1957 Aralık), 4.
- . “Gazi Şehir”. *Gaziantep Kültür Fikir ve Sanat Dergisi*, 1/3 (1958 Ocak), 5.
- Çeliktürk, Muhiddin. “Sesleniş”. *Sabah Gazetesi*, 1515 (25 Aralık 1966), 3.
- Çitçi, Abdullah Edip. “Zafer Türküsü Antebim”. *Yöre Dergisi*, 8 (1991 Aralık), 38.
- Doğan, Salih. “Şahin’e”. *Gaziantep Kültür Fikir ve Sanat Dergisi*, 1/3 (1958 Ocak), 15.
- Dora, Zeki. “Gazilik Günü”. *Başpınar Dergisi*, 56-57 (1944 Ocak-Şubat), 5.
-

-
- Elçi, Hürşit Servet. “Kahraman Şehir Gaziantep”. *Sabah Gazetesi*, 583 (25 Aralık 1963), 3.
- Erdem, Zeki. “Gaziantep’ime”. *Sabah Gazetesi*, 1515 (25 Aralık 1966), 3.
- Erdoğan, Ahmet. “Asyadan Atılan Ok’dan”. *Başpınar Dergisi*, 48 (1943 Mayıs), 9-11.
- Erhan, Ali Rıza. “Gaziantep Destanı”. *Başpınar Dergisi*, 43 (1942 Aralık), 5.
- . “Gaziantep Destanı”. *Başpınar Dergisi*, 45 (1943 Şubat), 5.
- Ertem, Ergin. “Duvarlarında Kurşun İzleri Var”. *Gaziantep Kültür Fikir ve Sanat Dergisi*, 3/26 (1960 Şubat), 17.
- Ertürk, Mesut. “Gazi Şehir”. *Gaziantep Kültür Fikir ve Sanat Dergisi*, 1/8 (1958 Haziran), 11.
- Genç, Ahmet İhsan. “Bir Kahramana”. *Yöre Dergisi*, 5 (1991 Şubat), 16.
- . “Şehitkamil”. *Yöre Dergisi*, 1 (1990 Şubat), 10.
- Göğüş, Celâl. “Dinmeyen Ses”. *Gaziantep Kültür Fikir ve Sanat Dergisi*, 4/48 (1961 Aralık), 21.
- . “Feda Olsun Sana Canım”. *Sabah Gazetesi*, 583 (25 Aralık 1963), 3.
- . “Şafakta Antep...”. *Sabah Gazetesi*, 1778 (24 Aralık 1967), 3.
- . “Kurtuluş Gününde”. *Sabah Gazetesi*, 2077 (25 Aralık 1968), 1.
- Göğüş, Oğuz. “Destan Şehir”. *Sabah Gazetesi*, 1515 (25 Aralık 1972), 2.
- Gökalp, Hamdi. “Karayılan”. *Gaziantep Kültür Fikir ve Sanat Dergisi*, 3/25 (1960 Ocak), 6.
- . “Karayılan”. *Gaziantep Gazetesi*, 265 (25 Birinci kânun 1933), 3.
- Görgün, Aytan. “Yiğitler Yatağı Güzelim Antep”. *Gaziantep Kültür Fikir ve Sanat Dergisi*, 13/151 (1972 Mayıs), 18.
- Gül, Nadir. “Gaziantep”. *Gaziantep Kültür Fikir ve Sanat Dergisi*, 3/28 (1960 Nisan), 10.
- . “Gaziantep”. *Gaziantep Kültür Fikir ve Sanat Dergisi*, 7/74 (1964 Şubat), 16.
- Güner, Ziya. “Gaziantep’e”. *Yeni Gaziantep Gazetesi*, 186 (25 Birincikânun 1942), 1.
- Güzel, Sabri. “Karayılan”. *Başpınar Dergisi*, 60-61 (1944 Mayıs-Haziran), 13-14.
- . “Kurtuluş Günü Akşamında”. *Başpınar Dergisi*, 81 (1946 Şubat), 3-5.
- . “Şahin Burada Yatıyor”. *Gaziantep Kültür Fikir ve Sanat Dergisi*, 1/3 (1958 Ocak), 8.
-

-
- . “Şahin Yatıyor Burda”. *Başpınar Dergisi*, 59 (1944 Nisan), 6.
- . “Yirmibeş Yıl Önce”. *Başpınar Dergisi*, 82-83 (1946 Mart - Nisan), 12.
- . “Yaşayan Yurt”. *Başpınar Dergisi*, 54-55 (1944 İkinciteşrin-Birincikânun).
- . “Karayılan”. *Karayılan Gazetesi*, 1760 (25 Aralık 1956), 1.
- Işıtman, İshak Refet. “Gaziler Yurduna”. *Başpınar Dergisi*, 33 (1942 Şubat), 13.
- . “Ağıt’tan Bir Parça”. *Gaziantep Kültür Fikir ve Sanat Dergisi*, 1/4 (1958 Şubat), 8.
- Karakoç, Ertuğrul. “Destanlar Diyarı Gaziantep”. *Gaziantep Kültür Fikir ve Sanat Dergisi*, 1/7 (1958 Mayıs), 13.
- Kazaz, Bilge. “Özdemir ve Lohanlı Mucizesi”. *Gaziantep Tarih Kültür Dergisi*, 28 (2010 Eylül-Ekim), 42-45.
- . “Şehit Mustafa Yavuz’a destan...”. *Gaziantep Tarih Kültür Dergisi*, 25 (2010 Mart-Nisan), 30-33.
- Keleş, Galip. “-”. *Başpınar Dergisi*, 67 (1944 Aralık), 12.
- Kör Ziya. “Gaziantep Destanı”. *Yöre Dergisi*, 2 (1990 May), 22-23.
- Köseoğlu, Ali Rıza. “Antep”. *Gaziantep Kültür Fikir ve Sanat Dergisi*, 13/147 (1971 Mayıs), 21.
- Levent, Rıza. “Yavrumun defterinden Şehit Şahin”.³⁶ *Gaziantep Gazetesi*, 483 (25 Kânunuevvel 937), 2.
- M.K. “Kurtuluş Bayramı”. *Sabah Gazetesi*, 1214 (25 Aralık 1965), 2.
- Naras. “Kahramanlar Diyarı Şanlı Destandır Antep”. *Gaziantep Kültür Fikir ve Sanat Dergisi*, 1/3 (1958 Ocak), 8.
- Onur, Necip. “Gaziantep”. *Başpınar Dergisi*, 95 (1948 Mart), 8-10.
- Ozan, Nihat. “O Günler (Ninemnin hatıralarından)”. *Halk Dili Gazetesi*, 1035 (25 Aralık 1946), 2.
- Sakioğlu, Şih Mehmet. *Gaziantep’e Yürekten Haykırışlar*. Gaziantep: Gaziantep Üniversitesi Basımevi, 1998.
- Savcı, Zeki. “Beni Affet”. *Gaziantep Kültür Fikir ve Sanat Dergisi*, 3/28 (1960 Nisan), 9-10.

³⁶ Şiir, Hüseyin Bayaz’a ithaf edilmiştir.

- . “Çınarlıının Adsız Kahramanları”, *Gaziantep Kültür Fikir ve Sanat Dergisi*, 1/8 (1958 Haziran), 11.
- . “Gazi” Yurduma”. *Sabah Gazetesi*, 583 (25 Aralık 1963), 1.
- . “Gaziantep marşı”. *Sabah Gazetesi*, 1214 (25 Aralık 1965), 1.
- . “Gaziantep’in Kurtulduğu Gün”. *Başpınar Dergisi*, 44 (1943 Ocak), 1-2.
- . “Kurtuluş Bayramı İhtisasları: Yurduma”. *Gaziantep Gazetesi*, 483 (25 Kânunuevvel 937), 2.
- . “Kurtuluş Bayramı”. *Başpınar Dergisi*, 67 (1944 Aralık), 12.
- . “Kurtuluş Bayramı”. *Gaziantep Kültür Fikir ve Sanat Dergisi*, 1/3 (1958 Ocak), 5.
- . “Kurtuluş günümüzün armağanı (Cezayir’in kahraman mücahitlerine ithaf)”. *Gaziantep Kültür Fikir ve Sanat Dergisi*, 4/48 (1961 Aralık), 11
- . “Şehit Şahinin Aziz Ruhuna”. *Başpınar Dergisi*, 59 (1944 Nis), 5.
- . “Şehitler Anıtı”. *Başpınar Dergisi*, 44 (1943 Ocak), 2.
- . “Yurduma”. *Karayılan Gazetesi*, 3001 (25 Aralık 1960), 1.
- Sevinç, Abdülkadir. “Savaşçı Antep”. *Başpınar Dergisi*, 103-104 (1948 Kasım-Aralık), 25.
- Soylağ, Abdullah. “Gazime”. *Gaziantep Kültür Fikir ve Sanat Dergisi*, 13/152 (1972 Ağustos), 20.
- . “Şahinin Cenazesi Başında Ağıt”. *Gaziantep Kurtuluş Dergisi*, 3 (1962 Aralık), 20.
- Şakir Sabri. ³⁷“Şakir Sabri Beyin: Kurtuluş”. *Gaziantep Gazetesi*, 126 (25 Kânunuevvel 1931), 2.
- Taşçıoğlu, Faik. “Gaziantep’in Kurtuluşu”. *Sabah Gazetesi*, 1214 (25 Aralık 1965), 2.
- Tatar, Ali. “Gaziantep’im”. *Yöre Dergisi*, 2 (1990 Mayıs), 6.
- Toprak, Şahin. “Elmalı Destanı”. *Gaziantep Kültür Fikir ve Sanat Dergisi*, 4/39 (1961 Mart), 12-13.
- . “Gaziler Diyarı”. *Gaziantep Tarih Kültür Dergisi*, 2/17 (1959 Mart), 17.
- Tuncalp, Enver. “Antepli Fatma”. *Gaziantep Kültür Fikir ve Sanat Dergisi*, 1/11 (1958), 18.
- . “Antepli Fatma”. *Gaziantep Kültür Fikir ve Sanat Dergisi*, 1/11 (1958 Eylül), 18.

³⁷ Şakir Sabri Yener.

- . “Gazilik Berati”. *Gaziantep Kültür Fikir ve Sanat Dergisi*, 1/4 (1958 Şubat), 11.
- Uncugil, Gani. “Bugün”. *Gaziantep Kültür Fikir ve Sanat Dergisi*, 11/121 (1966 Ocak), 5.
- Utku, Esin. “Antep”. *Gaziantep Kültür Fikir ve Sanat Dergisi*, 12/142 (1970 Şubat), 10, 18.
- Uygur, Ali Niyazi. “Ey Şehit”. *Gaziantep Kültür Fikir ve Sanat Dergisi*, 6/64 (1963 Nisan), 24.
- Yalvaç, Kenan.³⁸ “Gençliğe”. *Gaziantep Gazetesi*, 324 (25 Birinci kânun 1934), 3.
- . “Gazi Yurdun Şehitlerine”. *Halk Dili Gazetesi*, 1035 (25 Aralık 1946), 2.
- Yaşar, Nevin. “Antep”. *Gaziantep Kültür Fikir ve Sanat Dergisi*, 6/61 (1963 Ocak), 20.
- Yavuz, Mehmet. “Ben Antepliyim”. *Gaziantep Kültür Fikir ve Sanat Dergisi*, 12/142 (1970 Şubat), 10.
- Yener, Celâl. “Gaziantep Şehitlerine”. *Gaziantep Kültür Fikir ve Sanat Dergisi*, 1/2 (1957 Aralık), 6.
- Yener, Şakir Sabri. “Anıda Karşı YOLCU!”. *Gaziantep Gazetesi*, 432 (25 Birinci Kânun 1936), 2.
- . “Harp hatıralarından: Antep mahsularının Son feryadı”. *Gaziantep Gazetesi*, 29 (25 1. Kânun 1930), 2.
- . “Kurtuluş Destanı”. *Başpınar Dergisi*, 92 (1947 Aralık), 10.
- . “Kurtuluş Destanı”. *Gaziantep Kültür Fikir ve Sanat Dergisi*, 1/4 (1958 Şubat), 2.
- . “Kurtuluş Destanı”. *Cenup Gazetesi*, 210 (17 Nisan 1955), 2.
- . “Kurtuluş Marşı”. *Gaziantep Kültür Fikir ve Sanat Dergisi*, 2/22 (1959 Ağustos), 19.
- . “O’nun Dilinden”. *Başpınar Dergisi*, 2 (1939 Nisan), 8-9.
- . “Gaziantep Şehitleri Huzurunda”. *Başpınar Dergisi*, 67 (1944 Aralık), 11.
- Yetkin, Hulusi. “Yurduma”. *Gaziantep Kültür Fikir ve Sanat Dergisi*, 3/36 (1960 Aralık), 4.
- . *Kurtuluş Destanı: Gaziantep’le İlgili Seçme Şiirler*. Gaziantep: Gaziantep Kültür Derneği Kitap ve Büroşür Yayınları No:16, 1959.

³⁸ Şiirin aslının yer aldığı gazete nüshasında yazar ismi ile birlikte “2: mustantık (Sorgu Hakimi)” ibaresi yer almaktadır.

Yıldız, Fahri. “Çizdiniz Misak’ı şehadet parmağınızla”. *Sabah Gazetesi*, 2378 (25 Aralık 1969), 2.

Yücedağ, Abidin. “Gaziantep”. *Gaziantep Kültür Fikir ve Sanat Dergisi*, 1/4 (1958 Şubat), 4.

Yılmaz. “Ağıt Şehitler Mezarında”. *Gaziantep Gazetesi*, 210 (2 Kânunsani 1933), 2.

Fahri Yıldız - Gaziler Yurdu Gaziantep’e

Sonuç

Bibliyografya çalışmaları ele alınan konuya bütüncül bir şekilde bakmamıza olanak sağlamaktadır. Bu minvalde Antep Savunması çalışmalarına dair yaptığımız bu bibliyografya çalışması sonucunda bazı hususlar tespit edilmiştir. İlk olarak, Antep Savunması ile ilgili çalışmaların hatıra yayınları olarak başladığını söylemek mümkündür. Henüz Antep'te savaş ederken hatıralar yayımlanmaya başlamış ve günümüze kadar devam etmiştir. Aynı zamanda yaşanan tecrübeleri ve şahitlikleri barındırdığından birincil kaynak vasfında olan hatıralar Antep Savunması'nın en önemli kaynaklarından. Bundan dolayı Antep Savunması çalışmalarında en çok atıf verilen kaynakların başında hatıralar gelmektedir. Böyle olmasına rağmen bibliyografya çalışmasında da görüleceği üzere Antep Savunması ile ilgili hatıra metinlerini değerlendiren çalışma sayısı yok denecek kadar azdır.

Antep Savunması'na ilişkin çalışmalar ilk olarak Gaziantep'te yayımlanan dergi ve gazetelerde yoğun olarak başlamıştır. Bu çalışmaların akademik vasıfta olmaması hem olayın üzerinden yeterli zamanın geçmemesi hem de akademik tarihçiliğin Türkiye'deki seyri düşünüldüğünde doğal karşılanmalıdır. Amatör tarihçilik olarak nitelendirebileceğimiz bu çalışmalar içerdikleri bilgiler -teyit edilebildiği takdirde- alana ciddi katkılar sağlamışlardır. Akademik çalışmalar ise tespit edebildiğimiz kadarıyla 1980'li yılların ortalarından itibaren başlamıştır.

Bibliyografya çalışmamız her ne kadar sadece Türkçe çalışmaları kapsamına rağmen taramalarımız sırasında Antep Savunması'nı ilgilendiren İngilizce ve Ermenice dillerinde kaynakların çokluğu dikkatimizi çekmiştir. Böylece söz konusu kaynakların bir kısmı dilimize çevrilmiş ise de -ki çevrilmiş olanla bibliyografyaya dahil edilmiştir- bu hususta alana dair hala büyük bir boşluğun olduğu görülmüştür.

Son olarak, çalışmaların sadece başlıklarına bakıldığında bile Fransız işgali döneminin öne çıktığı görülmektedir. Bu hususun haklı gerekçeleri vardır. Öncelikle savaş, çatışma ve yıkım Fransız işgali döneminde gerçekleşmiş ve dönemin öne çıkmasını sağlamıştır. Bu sebepten dolayı İngiliz işgali dönemi çalışmaları zayıf kalmıştır.

KAYNAKÇA

Severoğlu, Semiha Zehra. *Gaziantep Bibliyografyası (1790-1928)*. Gaziantep: Gaziantep Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, 2004.

Yaldırak, Şeref. *Gaziantep Kaynakçasına Giriş*. Gaziantep: Gaziantep Büyükşehir Belediyesi Yayınları, 2005.

Yetkin, Hulusi. “Gaziantep savunmasından bahseden yayınlar”, *Sabah Gazetesi*, 584 (26 Aralık 1963), 3-4.

Yakar, Halil İbrahim – Yaprak Pusat, Ü. Gülsüm. *Antep Savunması Etraf-ı Şehir Cepheler Kumandanlığı Tahrirat ve Telgraf ve Telefon ve Tamim Defteri –Sessizliğin Çıığı*. Gaziantep: Şehitkamil Belediyesi Kültür Yayınları, 2015.

Ünler, Ali Nadi. *Türkün Kurtuluş Savaşında Gaziantep Savunması*. İstanbul: Kardeşler Matbaacılık, 1969.

Eyüb Sabri. *Bir Esirin Hâtıraları - Gaziantep’da İngiliz tecavüzünün başlangıcı ve Mısır’da Türk üserâsına zulüm ve işkenceler-*. Ankara: Öğüd Matbaası, 1338.

Gezginci, Ali – Şahin, Ahmet. “Antep Savunması’nda Lohânizâde Mustafa Nureddin’in Faaliyetleri ve ‘Hubb-i İstiklâlin Âbidesi: Gaziantep Müdafaası’ Adlı Eseri Üzerine Bir Değerlendirme”. *Millî Mücadelede Cephe Gerisi ve İstiklâl Yolu Gençlik Sempozyumu Bildirileri*. Ed. Yunus Emre Çakır - Gözde Kalaycı. 199-229. Çankırı: Kayıkçı Matbaacılık, 2020.

----- . *Gaziantep Türkçülüğünün Bayrak Şehidi Şahin Bey*. Gaziantep: Gaziantep Kültür Derneği Yayınları No: 56, 1970.

Pamuk, Bilgehan. *Bir Şehrin Direnişi: Antep Savunması*. İstanbul: IQ Kültür Sanat Yayınları, 2009.
